

Засновники: Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського, Служба інформаційно-аналітичного забезпечення органів державної влади (СІАЗ). **Заснований у 2003 році. Виходить двічі на тиждень. Головний редактор** В. Горовий, д-р іст. наук, професор, заступник гендиректора НБУВ. **Редакційна колегія:** Т. Гранчак, Ю. Половинчак, Л. Чуприна. **Бюлетень підготували:** О. Ворошилов, І. Соколова. **Адреса редакції:** НБУВ, просп. 40-річчя Жовтня, 3, Київ, 03039, Україна. Тел. (044) 524–25–48, (044) 525–61–03. E-mail: siaz@pochta.ru, www.nbu.gov.ua/siaz.html. Свідоцтво про державну реєстрацію КВ № 5358 від 3 серпня 2001 р.

**Передрук матеріалів дозволяється лише
після погодження із СІАЗ: siaz@pochta.ru**

РЕЗОНАНС

/Бюлетень матеріалів, підготовлених на базі аналізу
оперативної інформації електронних видань/

Додаток до журналу «Україна: події, факти, коментарі»

**№ 73
(26 вересня 2013 р.)**

ЗМІСТ

У ЦЕНТРІ УВАГИ	2
АНАЛІТИЧНИЙ РАКУРС.....	7
ЗАКОНОДАВЧА ВЛАДА.....	21
ВИКОНАВЧА ВЛАДА	29
ПОЛІТИКА	38
ЕКОНОМІКА.....	40
ЕКОНОМІКА УКРАЇНИ В КОНТЕКСТІ СВІТОВИХ КРИЗОВИХ ТЕНДЕНЦІЙ	44

КИЇВ 2013

У ЦЕНТРИ УВАГИ

Робочий візит у США Президента України В. Януковича 23–25 вересня 2013 р.

Під час робочого візиту до США Президент України В. Янукович взяв участь у засіданні 68-ї Генеральної Асамблеї ООН. Зокрема, виступ Президента відбувся у рамках загальних дебатів, присвячених тематиці формування порядку денного ООН у галузі розвитку після 2015 р.

Український Президент, виступаючи на дебатах, пов'язав боротьбу з бідністю в Україні з євроінтеграційними устремліннями держави. Також слід зазначити, що вперше В. Януковичем на зустрічі такого високого рівня була задекларована амбітна стратегічна мета України: «Україна робить свій внесок у проекти Великої Європи, які об'єднують інтереси й цілі розвитку країн Заходу і Сходу нашого континенту». Крім того, Президент України заявив про важливість прискорення процесу модернізації Ради Безпеки Організації Об'єднаних Націй. На його думку, східноєвропейські країни повинні отримати у розширеній РБ крісло непостійного члена. В. Янукович також поінформував, що Україна ініціюватиме проведення під час нинішньої сесії Генасамблеї ООН конференції з питань подальшого нерозповсюдження ядерної зброї.

У рамках візиту В. Янукович узяв участь в офіційному прийомі від імені президента США в Нью-Йорку, де поспілкувався з Б. Обамою. Під час цього неформального спілкування глави двох держав обговорили ситуацію у Сирії, а також питання євроінтеграції України.

Також під час перебування у Нью-Йорку глава держави провів ряд зустрічей з главами іноземних держав, керівниками інституцій ЄС, представниками міжнародних організацій і керівниками американських компаній, які функціонують в Україні. Зокрема, відбулася зустріч Президента України В. Януковича з президентом Європейської Ради Г. ван Ромпеєм і президентом Європейської комісії Ж. Баррозу.

Окремо В. Янукович зустрічався з президентами семи європейських країн: Польщі, Словаччини, Латвії, Естонії, Болгарії, Хорватії і Словенії. Ця зустріч з главами держав «групи друзів України» була присвячена виконанню Україною завдань на шляху до підписання Угоди про асоціацію з Європейським Союзом. Як зазначив глава Української держави, президенти скористалися можливістю в рамках сесії Генеральної Асамблеї ООН обмінятися думками напередодні дуже важливої як для України, так і ЄС події – саміту Східного партнерства.

Крім того, Президент України взяв участь у презентації інвестиційних можливостей України в рамках шостого Світового економічного симпозиуму в Нью-Йорку.

Також у присутності В. Януковича в Нью-Йорку було підписано договір про укладення угоди про розподіл вуглеводнів, які видобуватимуться в

межах ділянки «Скіфська». Договір підписали міністр енергетики та вугільної промисловості України Е. Ставицький і представники компаній «Ексон мобіл експлорейшн енд продакшн оф Юкрейн», «Шелл експлорейшн енд продакшн» та OMV Petrom SA (*Офіційне інтернет-представництво Президента України (<http://www.president.gov.ua>). – 2013. – 24, 25.09).*

Виступ Президента України на загальних дебатах 68-ї сесії Генеральної Асамблеї ООН

Шановний пане Голово!

Шановні колеги!

Перш за все від імені України щиро вітаю пана Джона Уїльяма Еша з обранням Головою 68-ї сесії Генеральної Асамблеї ООН.

Бажаю Вам, пане Голово, успіхів та результативної діяльності на цій високій посаді.

Пані та панове!

Тема нинішньої сесії – «Закладаючи підвалини порядку денного ООН у галузі розвитку після 2015 року» – без сумнівів, важлива для кожної держави-члена організації. Час, що залишився до завершення виконання визначених нами «Цілей розвитку тисячоліття», неспинно спливає. І вироблення амбітного плану дій «Пост-2015» стає все більш нагальним завданням міжнародної спільноти.

Радий, що практична робота з реалізації цього завдання вже розгорнулась. Про її інтенсивність говорить проведення цими днями двох важливих заходів. Ідеться про спеціальний захід Генеральної Асамблеї з огляду стану виконання «Цілей розвитку тисячоліття» та інавгураційне засідання Політичного форуму високого рівня зі сталого розвитку.

Упевнений, що заплановані Вами, пане Голово, кроки дадуть змогу вже протягом 68-ї сесії Генеральної Асамблеї істотно прискорити роботу над формулюванням цілей розвитку на наступний період. Одним із важливих елементів цієї роботи розглядаємо новаторський механізм національних консультацій, які успішно здійснюються і в Україні.

Україна готова повною мірою і з максимальною ефективністю залучитися до цих вкрай важливих для міжнародної спільноти процесів.

Тема сталої енергетики як елементу порядку денного «Пост-2015» має для нас особливе значення. Новий, інклюзивний підхід до цього питання повинен забезпечити комплексне врахування безпекових, соціальних і довкільних аспектів. Лише такий підхід сприятиме забезпеченню сталого розвитку енергетики, особливо в частині ефективності та безпечності її ядерної галузі.

Цій меті сприятиме також подальший розвиток і спільні дії по втіленню в життя результатів Київського саміту з безпечного та інноваційного використання ядерної енергії, який відбувся у квітні 2011 р.

В Україні, яка пережила Чорнобиль – найбільшу ядерну аварію в історії людства, добре усвідомлюють пріоритетність питань екологічної безпеки, усебічного збереження навколишнього середовища, раціонального використання водних ресурсів.

Закликаємо країни-члени ООН до посилення міжнародної співпраці в цій сфері в рамках відзначення в поточному році Міжнародного року водного співробітництва і 20-річчя Міжнародного дня води.

Шановні колеги!

Україна й надалі наполегливо виконуватиме «домашню роботу» з досягнення «Цілей розвитку тисячоліття» на національному рівні.

Ми прагнемо закріпити наявну позитивну динаміку багатьох ключових показників національного розвитку. Серед таких індикаторів – подолання бідності, забезпечення якісної освіти, збереження довкілля, покращення здоров'я матерів, зменшення дитячої смертності тощо.

Провідним каталізатором поступального руху України до досягнення «цілей» є найбільш масштабна за новітню історію нашої держави програма реформ, спрямованих як на здійснення соціально-економічних перетворень, так і на подальше зміцнення демократичного устрою і верховенства права.

Фундаментальною основою внутрішніх перетворень в Україні й надалі залишатиметься верховенство принципу соціальної справедливості.

Крізь призму сталого розвитку розглядаємо також і євроінтеграційні устремління України, які є визначальним вектором розвитку країни.

Україна робить свій внесок у проект Великої Європи, що об'єднає інтереси та цілі розвитку країн Заходу і Сходу нашого континенту.

Твердо вірю, що підписання в листопаді цього року Угоди про асоціацію України з Європейським Союзом, включно зі створенням всеохоплюючої і поглибленої зони вільної торгівлі, стане важливим інструментом підвищення добробуту громадян України і, відповідно, сприятиме досягненню нашою країною «Цілей розвитку тисячоліття».

Шановні пані та панове!

Уже стала аксіомою теза про те, що забезпечення сталого розвитку є неможливим без ефективного підтримання міжнародної безпеки. Надійний мир, у свою чергу, є неможливим без сталого розвитку.

Події, що відбулися з часу минулорічних дебатів, яскраво продемонстрували суперечливість і мінливість сучасного світу. Світу, який попри наші спільні зусилля, на жаль, не вийшов на більш рівну і надійну траєкторію утвердження універсального миру. Більше того, згідно з Глобальним індексом миру наш світ став менш безпечним, ніж п'ять років тому.

Одна з найболючіших безпекових проблем сьогодення – громадянський конфлікт у Сирії, який, на жаль, усе більш впевнено набуває ознак транскордонного й перетворюється на джерело загроз регіонального масштабу.

Не має виправдання кровопролиття та страждання цивільного населення – жінок і дітей, понад 1,5 млн біженців і внутрішньо переміщених осіб,

десятків тисяч громадян іноземних держав, які опинилися в зоні небезпеки.

Маємо зробити все від нас залежне, щоб вгамувати біль, якнайшвидше локалізувати та загоїти відкрити рану цього конфлікту.

У своїх спільних діях щодо вирішення цього конфлікту маємо спиратись на гуманістичні цінності, зваженість, компетентність і взаємну відповідальність.

Україна протягнула руку допомоги сирійському населенню, надаючи допомогу через механізми ООН. Сьогодні ж закликаємо усю міжнародну спільноту долучитися до цієї гуманітарної місії.

Ми вітаємо розроблений Росією та Сполученими Штатами Америки план щодо передачі під контроль міжнародної спільноти арсеналів сирійської хімічної зброї та їх подальшого знищення. Водночас в Україні переконані, що успішна реалізація згаданого плану дає надію на локалізацію конфлікту, залишає простір для політико-дипломатичного врегулювання. На часі активізація формування максимально широкої платформи, яка дасть змогу шляхом переговорів у багатосторонньому форматі знайти політичне рішення для відновлення миру і стабільності в Сирії.

Говорячи про актуальні проблеми сучасної міжнародної безпеки, хотів би також привернути увагу до проблеми безпеки кібер-простору, яка стає дедалі більш актуальною на тлі становлення інформаційного суспільства.

Україна надає великого значення цій проблемі та питанню розробки сучасних механізмів боротьби з кібер-злочинністю.

На нашу думку, слід думати не лише про посилення контролю над можливостями використання Інтернету та кібер-простору в злочинних, але і в інших небезпечних, передусім військових цілях.

Переконаний, що провідну роль у цьому процесі має відігравати Організація Об'єднаних Націй. Саме ООН – найкращий інструмент для перетворення Інтернету на простір свободи, що працює в інтересах суспільств світу.

Шановні колеги!

Вірю, що нам під силу зробити світ більш безпечним.

Для України ідеали миру, мирного співіснування націй – не порожні слова, а чіткий дороговказ, з яким ми зв'язуємо всі наші дії на міжнародній арені з часу здобуття незалежності.

Цей імператив лежить в основі кожного кроку та кожної ініціативи нашої держави на світовій арені.

Наочним прикладом є цьогорічне головування України в Організації з безпеки та співробітництва в Європі – найбільшому міжнародному регіональному форумі. Розглядаємо таку почесну і відповідальну місію насамперед як важіль для консолідації безпеки і стабільності в Європі. Тому в полі особливої уваги українського головування – врегулювання тривалих конфліктів і поновлення контролю над звичайними озброєннями на просторі ОБСЄ, боротьба проти торгівлі людьми та інші найбільш гострі питання діяльності ООН.

Підкреслю, що в цих сферах досягнуто хоча й обмеженого, проте

практично значущого прогресу.

Україні також вдалося посилити актуальність для ОБСЄ проблематики енергетичної безпеки, безпеки довкілля та підняти на новий рівень питання енергоефективності.

Переконаний, що успішне втілення пріоритетів українського головування дасть змогу поглибити співпрацю між ООН та ОБСЄ.

Шановні колеги!

У 2014 р. виповнюється 20 років з часу приєднання України до Договору про нерозповсюдження ядерної зброї як неядерної держави. Позбувшись наявного на той час третього у світі за потужністю арсеналу ядерної зброї, наша держава зробила безпрецедентний внесок у глобальне ядерне роззброєння. Тоді ж між Україною, Російською Федерацією, Великою Британією та Сполученими Штатами Америки було укладено Будапештський меморандум про гарантії безпеки, які пізніше підтвердили Франція та Китай.

З огляду на історичне значення цих подій, а також враховуючи останні тривожні тенденції в галузі ядерного роззброєння та нерозповсюдження, Україна ініціюватиме проведення під час поточної сесії Генасамблеї представницької тематичної конференції.

Очікуємо, що участь у цьому форумі візьмуть держави-гаранти, країни, що наслідували приклад України, а також всі інші зацікавлені сторони.

Сподіваюся, що такий міжнародний захід стане слушною нагодою повернутися до предметного розгляду питання «негативних» безпекових гарантій.

Продовжуємо наполягати: гарантії безпеки для держав, які відмовилися від своїх ядерних арсеналів, і для країн, що не входять до військових союзів, мають бути відображені в юридично зобов'язуючому міжнародному документі.

Ми очікуємо на успішне проведення наступного року чергового саміту з ядерної безпеки в Гаазі.

Україна виступає за досягнення цим глобальним форумом нових якісних результатів і закликає всі інші країни робити свій внесок у цю справу.

Шановні колеги!

Як морська держава, Україна продовжує докладати зусиль для забезпечення безпеки мореплавства та боротьби проти морського піратства. На цьому напрямі першочергове завдання – це посилення ефективності механізмів притягнення до відповідальності винних за вчинення та фінансування актів піратства. Ми й надалі будемо робити свій внесок у зміцнення миру активним залученням до місії ООН у гарячих точках світу.

За понад 20 років нашої участі в миротворчій діяльності під проводом ООН Україна здійснила свій внесок у проведення понад 20-ти операцій під егідою ООН.

Сьогодні на порядку денному – консолідація та розширення цього досвіду, зокрема в місіях ООН у Демократичній Республіці Конго та Кот-д'Івуарі.

Водночас не можемо не помічати й наявних проблемних питань сучасної

миротворчої діяльності нашої організації.

Спільно з іншими державами-контрибуторами «блакитних шоломів» продовжуватимемо працювати над їх вирішенням, зокрема в частині забезпечення мобільності та авіаційної безпеки операцій, а також юридичного захисту миротворців і розслідування злочинів, скоєних проти них.

Україна й надалі робитиме вагомий практичний внесок у створення безпечного світу. Будемо використовувати для цього всі можливі інструменти, зокрема непостійне членство в Раді Безпеки ООН, у разі обрання нашої держави до складу цього органу на період 2016–2017 рр. Розраховую на підтримку кандидатури України на відповідних виборах.

Пані та панове!

Наша держава повною мірою віддана визначеній Статутом ООН системі колективної безпеки. Системі, яка довела свою безальтернативність і надалі залишатиметься основою світоустрою.

Україна підтримує, шановний пане Голово, Вашу рішучу налаштованість на досягнення довгоочікуваних практичних зрушень у процесі реформування ООН. Критично важливим, на наше переконання, є якнайшвидше досягнення прогресу в модернізації Ради Безпеки ООН.

Тим більшим є наше занепокоєння нинішньою стагнацією переговорного процесу.

Хотів би в черговий раз засвідчити готовність України до обговорення усіх прогресивних концепцій реформування Ради Безпеки, здатних прискорити здійснення вже давно назрілих змін. Вважаємо, що таке реформування має неодмінно передбачати врахування законних інтересів усіх регіональних груп, у тому числі і східноєвропейської. Ідеться про необхідність надання державам нашого регіону одного додаткового місця непостійного члена у складі розширеної Ради Безпеки.

Шановний пане Голово! Шановні пані та панове!

Ми маємо всі передумови для того, щоб 68-ма сесія Генеральної Асамблеї увійшла в історію як одна з найбільш плідних у діяльності ООН – головної політичної та найбільш представницької організації світу. Твердо переконаний – спільноті націй це завдання під силу.

Дякую за увагу (*Офіційне інтернет-представництво Президента України (<http://www.president.gov.ua>). – 2013. – 24.09*).

АНАЛІТИЧНИЙ РАКУРС

Н. Тарасенко, мол. наук. співроб. СІАЗ НБУВ

Ялтинська європейська стратегія-2013 як остаточна ставка України на асоціацію з ЄС

Головною подією політичного життя України в середині вересня стала

10-та ювілейна зустріч «Україна та світ в епоху змін: фактори успіху», організована Ялтинською європейською стратегією (YES) у партнерстві з Фондом В. Пінчука, яка відбулася 19–22 вересня в Лівадійському палаці Ялти. Більше 250 провідних представників політичних, ділових і громадських кіл з понад 20 країн світу обговорили основні глобальні виклики та їх вплив на Україну, Європу та світ.

Основною темою 10-го форуму Ялтинської європейської стратегії стали фактори успіху, які є фундаментом сильних, конкурентоспроможних, самодостатніх і правових держав та суспільств. Інші теми дискусій, що увійшли до порядку денного цього річного форуму YES, стосувалися глобальної економіки, енергетичної безпеки, загроз та інновацій, що можуть змінити життя, а також теми лідерства. Особливу увагу було приділено майбутньому Широкої Європи та перспективам України щодо інтеграції до європейських структур та співпраці з ними.

Серед учасників зустрічі було багато впливових чинних і колишніх світових політиків: экс-президент та экс-держсекретар США Б. Клінтон та Х. Клінтон, колишній прем'єр Великої Британії Т. Блер, президент Ізраїлю Ш. Перес, экс-президенти Польщі та України О. Квасневський і Л. Кучма та ін.

У дискусіях форуму також взяли участь європейський комісар з питань розширення та Європейської політики сусідства Ш. Фюле, міністр закордонних справ Швеції К. Більдт, канцлер Федеративної Республіки Німеччина (1998–2005) Г. Шрьодер, верховний представник ЄС із зовнішньої політики і безпеки (1999–2009), член Наглядової ради YES Х. Солана, Генеральний секретар ОБСЄ Л. Занньєр, міністр закордонних справ Республіки Польща Р. Сікорський, 54-й прем'єр-міністр Італії (2011–2013) М. Монті, Генеральний секретар Інтерполу Р. Ноубл, радник Президента Російської Федерації С. Глазьев, віце-прем'єр-міністр Республіки Казахстан К. Келімбетов, 30-й губернатор штату Нью-Мексико (2003–2011), 9-й державний секретар США з питань енергетики (1998–2001) Б. Річардсон та ін.

До числа учасників панельних дискусій увійшли видатні бізнесмени, економісти та експерти: професор Школи бізнесу Леонарда Стерна при Нью-Йоркському університеті Н. Рубіні, професор історії Гарвардського університету Н. Фергюсон, професор теоретичної фізики, футурист М. Каку, директор-розпорядник МВФ (2007–2011) Д. Стросс-Кан, головний економічний коментатор Financial Times М. Вульф, президент Світового банку (2007–2012) Р. Зеллік, президент, голова правління та член Наглядової ради ВАТ ВТБ Банк А. Костін, співзасновник та співголова освітньої онлайн-платформи Coursera Д. Коллер, почесний президент Інституту Жака Делора «Наша Європа», генеральний директор СОТ (2005–2013) П. Ламі та ін.

Крім Президента В. Януковича Україну в дискусіях 10-ї Ялтинської щорічної зустрічі також представляли Прем'єр-міністр України М. Азаров, віце-прем'єр-міністр Ю. Бойко, міністр закордонних справ Л. Кожара.

Продовжуючи залучати до глобальних дискусій Ялтинських щорічних

зустрічей українську молодь, Фонд В. Пінчука вп'яте запросив до участі у форумі 30 стипендіатів програм Фонду «Завтра.UA» та «Всесвітні студії», які були відібрані на конкурсній основі з понад 1500 кандидатів зі всієї України.

Виконавчий директор форуму І. Климпуш відзначила, що цьогорічна високопредставницька зустріч YES проходитьиме всього за неповних два місяці до саміту Україна – ЄС у Вільнюсі, тож, ключові питання заходу будуть пов'язані з вибором і просуванням України в напрямі підписання Угоди про асоціацію і зону вільної торгівлі з Євросоюзом. На думку І. Климпуш, саме ця обставина та участь ключових спікерів привернули увагу міжнародної спільноти до цього форуму і поставили Україну в ці дні у центр політичної мапи світу.

Науковий директор Інституту Євроатлантичного співробітництва О. Сушко, погоджуючись із цією тезою, зазначив, що щорічні зустрічі Ялтинської європейської стратегії YES важливі тим, що під час них публічно озвучуються ті важливі політичні послання і заяви, які зазвичай звучать на переговорах і в кулуарах й щодо яких існують різні інтерпретації.

«На сьогоднішній день, наприклад, актуальним є питання, наскільки сторони готові до підписання Угоди про асоціацію Україна – ЄС. Є дуже багато тлумачень, є багато абсолютно легковажних трактувань, є нерозуміння. Я впевнений, що під час цьогорічного форуму будуть озвучені якісь меседжі, які значною мірою допоможуть широкому суспільству все ж таки почути першоджерела – як європейську сторону, так і офіційну українську – наскільки вони розуміють ті завдання, без яких не може бути підписання угоди про асоціацію у Вільнюсі», – зазначив О. Сушко. За його словами, зараз YES – чи не єдиний майданчик, де у більш-менш відкритому спілкуванні зустрічаються представники різних груп європейських та українських еліт. Це і чиновники, і опозиційні політики, і незалежні експерти, і журналісти. Тут не тільки можна поспілкуватися, поставити питання, а й почути відповіді, вважає експерт.

Провідною темою 10-ї зустрічі Ялтинської європейської стратегії (YES) і під час офіційних дискусій, і в кулуарах стала можливість підписання Україною Угоди про асоціацію з ЄС.

«Важливість підписання угоди з ЄС для України я би порівняв з голосуванням за незалежність», – заявив уже після завершення зустрічі експрезидент Польщі О. Кваснєвський.

Дещо по-іншому сформулював ту саму думку Р. Сікорський – міністр закордонних справ Польщі, яку вважають одним з найвідданіших «адвокатів» України в ЄС. «Нам вдалося подолати руйнівні наслідки Ялтинської конференції 1945 р. Сподіваюся, що вдасться і Україні», – заявив глава польської дипломатії.

Ключовою подією Ялти-2013 стала пряма дискусія, що виникла на панелі за участі В. Януковича. Його візаві стала президент Литви Д. Грібаускайте. Українські ЗМІ в один голос відзначили той факт, що вперше за всі роки зустрічей у Ялті В. Янукович наважився говорити без шпаргалки чи суфлера та, на відміну від попередніх форумів, коли запитання

до Президента України погоджувалися наперед, цього разу він мав дебати очі в очі зі своїми опонентами. Він говорив без красномовства, але спокійно – та, нарешті, те, що від нього прагнули почути в Ялті вже багато років. В. Янукович оголосив, що Угода про асоціацію з Євросоюзом є безальтернативним сценарієм для України.

Д. Грібаускайте, як і комісар Єврокомісії Ш. Фюле, привітала об'єднання зусиль української влади та опозиції довкола питань євроінтеграції. Водночас керівник Литви нагадала Президенту України, що для завершення підготовки до підписання угоди українська сторона має вирішити ще три питання: законодавчо встановити рівні умови виборів, виключити вибіркоче правосуддя і забезпечити виконання судових рішень для захисту інвестицій. На думку присутніх у Ялті українських експертів, литовський президент донесла до української сторони жорстку позицію деяких урядів країн «Старої Європи».

Президент Литви нагадала, що до саміту у Вільнюсі часу стає дедалі менше, і зростає тиск з боку третіх країн. «Я бажаю Україні мати сили для опору цьому тиску», – резюмувала вона.

Проте присутні на конференції представники ЄС максимально чітко намагалися донести до української влади, що без звільнення Ю. Тимошенко підписання Угоди про асоціацію та вільну торгівлю між Україною та ЄС може і не відбутися.

Так, еврокомісар з питань розширення Ш. Фюле впродовж першого дня конференції неодноразово наголошував, що ЄС «не знижує планки» у виконанні Україною усіх критеріїв для підписання угоди, серед яких на одним із головних є проблема Тимошенко.

«Сподіваюся, не буде так, що пройшовши марафонську дистанцію, ви не зможете подолати останні 100 метрів», – заявив голова комітету із закордонних справ Європейського парламенту Е. Брок, якого вважають близьким політичним соратником канцлера Німеччини А. Меркель. Він також заявив, що до 15 жовтня свої висновки для Європарламенту має надати місія Кокса – Квасневського, яка досліджує випадки «вибіркового правосуддя» в Україні, зокрема, і справу Ю. Тимошенко.

«У випадку з Юлією Тимошенко були зроблені певні обіцянки, і тепер це вже є питанням довіри. Тобто це тест на довіру і на якість вашого керівництва. Ризик недооцінки впливу справи Тимошенко на процес ухвалення європейських рішень є дуже високим, і тому потрібно, аби і ваш Президент, і пані Тимошенко, обидва, в найближчі кілька днів зробили те, що правильно», – заявив міністр закордонних справ Польщі Р. Сікорський.

Про те, що справа Ю. Тимошенко «залишається на столі переговорів» щодо підписання угоди заявила і Д. Грібаускайте, президент Литви, що нині головує у ЄС і у листопаді прийматиме саміт «Східного партнерства», де може бути підписана Угода про асоціацію. «Питання Тимошенко в тій чи іншій формі має бути вирішеним таким чином, щоб це було прийнятно для європейського співтовариства. Проміжні домовленості про закони, про зміни в прокуратурі і тому подібні – вони у фіналі не спрацюють, якщо не буде

весь пакет до кінця завершений», – заявила президент Литви і додала, що «питання Тимошенко» в цьому ж пакеті.

Відповідаючи на всі питання щодо можливості звільнення Ю. Тимошенко, Президент В. Янукович лише повторив свою тезу про те, що «відповідь має бути знайдена у законодавчому полі». «Ми намагаємося і шукаємо сьогодні, яким чином підійти до найскладнішого питання – стосовно Тимошенко. Я вдячний місії Європарламенту Кокса – Кваснівського, яка разом з Україною шукає вихід із цієї ситуації. Це питання дуже непросте, тому у нас ще є час і ми будемо відповідно до плану, який є, працювати. Поки ми не сказали ні “так”, ні “ні”. Відповідь повинна бути у площині, яка б дозволила нам у законодавчому полі знайти рішення», – сказав В. Янукович.

Пояснюючи свою позицію щодо Ю. Тимошенко, Президент України згадав і про газові угоди 2009 р. Він підкреслив, що через рішення, ухвалені Ю. Тимошенко на посаді Прем'єра під час підписання українсько-російських газових угод, Україна має «найвищу ціну на газ у Європі» і понесла багатомільярдні збитки.

Литовський президент Д. Грібаускайте відреагувала на ці пояснення миттєво: «У нас не було Тимошенко, але ми платимо за газ на 30 % більше за Німеччину, і також більше за Україну».

Після цього обидва президенти заглибилися в дискусію про те, для кого російський газ дорожчий. З'ясувалося, що Литва сплачує 479 дол. за тисячу кубів російського газу, а Україна – 512 дол., але при цьому отримує від Росії знижку на 100 дол. за базування в Криму російського Чорноморського флоту. Від часу підписання Харківських угод у квітні 2010 р. Києву так і не вдалося отримати від Росії більшої знижки в ціні на газ.

Долею Ю. Тимошенко перейняли під час форуму в Ялті й опозиціонери – А. Яценюк і Ю. Луценко. А. Яценюк, зокрема, заявив В. Януковичу, що опозиція пішла на тимчасове перемир'я з ним. Він додав, що продовжує наполягати на вирішенні справи экс-прем'єра Ю. Тимошенко.

Утім, однозначним «фаворитом» з формулювання питання щодо можливості звільнення Ю. Тимошенко став экс-міністр внутрішніх справ України Ю. Луценко, виступ якого оцінили як один з найяскравіших на 10-й зустрічі Ялтинської європейської стратегії.

«Я є прецедентом того, що у вас вистачило мудрості припинити експеримент наді мною. У цьому історичному приміщенні я закликаю вас, Вікторе Федоровичу, людину, яка не боїться Путіна, не боїться Юлію Тимошенко», – заявив він, звертаючись до Президента В. Януковича. «Я дозволю собі як двічі судимий запропонувати вам просто взяти ручку і підписати рішення, яке дасть 100-відсоткову гарантію до вільнюської перемоги», – додав він.

Президент України знайшов що відповісти опозиціонеру. В. Янукович заявив, що не може помилувати экс-прем'єра Ю. Тимошенко як Ю. Луценка, оскільки вони перебувають у «різних вагових категоріях». Крім того, Президент зазначив, що дуже радий бачити колишнього главу МВС на

зустрічі в Лівадійському палаці. Він, мовляв, із самого початку був проти ув'язнення Ю. Луценка.

Порівняння Президентом політичної ваги Ю. Тимошенко та Ю. Луценка було сприйнято деякими оглядачами як пояснення того, чому він не ухвалює щодо Тимошенко рішень, схожих на амністію Ю. Луценка. Крім того, увагу преси привернули слова В. Януковича про те, що звільнення Ю. Тимошенко залежить від самої Ю. Тимошенко – від гарантій, які мають бути надані. В. Янукович не надав ніякого розшифрування своїм словам. Можливо, це був сигнал для самої Ю. Тимошенко, можливо – для європейських партнерів, з якими він уже кілька років веде досить важкі перемовини з приводу долі колишнього Прем'єр-міністра України. Однак доволі важливим став той факт, що для міжнародної спільноти врешті прозвучало фактичне визнання політичної сутності процесів, які відбуваються навколо долі Ю. Тимошенко.

Цілком імовірно, що скоро в питанні звільнення Ю. Тимошенко настануть зміни. Очевидно, що рішення щодо цього Президентом не прийнято, бо якби воно було, то оголосити його було б вигідно саме на Ялтинській зустрічі.

Ю. Луценко наголосив, що Ю. Тимошенко засуджена по одній справі, де В. Янукович може застосувати помилування, а по інших справах вона не засуджена, і тому досі не винувата. З цього виходить, що технологічно провести це рішення цілком можна. Яка ж буде позиція Януковича – питання відкрите.

Водночас те, що П. Кокс і О. Квасневський не озвучили остаточних висновків моніторингу, підказує, що існує висока ймовірність дозволу на лікування Ю. Тимошенко в Німеччині. Цікаво, що президент Литви дуже чітко сформулювала саме цю тезу, а не якісь загальні вимоги, що теж підкреслює саме можливість лікування. Навколо цієї версії ведуться сьогодні основні переговори.

Утім, деякі учасники Ялтинської зустрічі залишилися з думкою про те, що В. Янукович не ухвалюватиме жодного рішення про Ю. Тимошенко аж до останнього моменту – до саміту у Вільнюсі. Не виключено при цьому, що його можуть цікавити гарантії неповернення Тимошенко в Україну після лікування в Німеччині та напередодні президентських виборів.

На економічних панелях форуму було менше оптимізму, ніж у суперечках про українську євроінтеграцію і про звільнення Ю. Тимошенко. Зокрема, головний економічний коментатор Financial Times М. Вульф заявив, що стимулювання споживання, яке лежало в основі моделі економічного розвитку в докризовий період, себе вичерпало. А колишній директор-розпорядник Міжнародного валютного фонду Д. Стросс-Кан зазначив, що Європейський Союз нині перебуває в «газоподібному стані». Його 28 країнам дедалі важче ухвалювати консолідовані рішення в питаннях економіки.

На цьому тлі заява экс-міністра енергетики США Б. Річардсона про те, що Україна рухається правильним шляхом в енергетичній сфері, виглядала як справді хороша новина. За його словами, енергозбереження, нові технології видобутку газу й розробка відновлюваних джерел енергії – шлях

до енергетичної незалежності для будь-якої країни.

Україні необхідний час, щоб визначити своє місце серед держав-сусідів, заявив президент Київської школи економіки П. Шеремета. «Є китайська приказка: якщо хочеш йти швидко – іди один, якщо хочеш піти далеко – іди з іншими людьми. Україна в 1991 р. могла розпастися, могла розколотися, але ми вирішили, що залишимося разом, і це було мудре рішення. Ми сваримося, ми іноді сперечаємося, але, тим не менш, ми разом. Звичайно, потрібен час для того, щоб вирішити, де ми знаходимося порівняно з країнами-сусідками, і подумати, як ми разом підемо вперед», – сказав П. Шеремета.

Зі свого боку, ще один учасник дискусії – співзасновник компанії Horizon Capital Н. Яресько – заявила, що Україні потрібні механізми для змін. «Формулювання, які ми чули на форумі YES, спонукають нас пишатися своїм урядом із приводу інтеграції, реформування, конкурентоспроможності. Це ті речі, які ми хотіли почути, але ми при цьому повинні розуміти, що у нас не вистачає інституційних механізмів, щоб ці слова втілити на практиці, але ми розуміємо, що зміни необхідні», – відзначила Н. Яресько.

Ще один учасник форуму – генеральний директор «Microsoft Україна» Д. Шимків – зазначив важливість прозорості при втіленні в життя різних рішень у країні. «Ейнштейн говорив: визначення божевілля – це повторне виконання тих самих дій з разу в раз та очікування іншого результату. Дуже важливо, щоб відбувалися зміни. Я не думаю, що ми кожного можемо миттєво змінити, але потрібно, щоб кожна дія було максимально прозорою у всіх інституціях, і щоб ті дії, які вирішено втілити, здійснювалися», – вважає Д. Шимків.

Тема того, як вибір України на користь європейського вектора інтеграції впливає і впливатиме на її відносини із сусідами на Сході, особливо з Росією, стала другою важливою темою ялтинської зустрічі.

«Україна живе між двома монстрами – ЄС та Росією, і ми це відчуваємо кожного дня», – зазначив Президент В. Янукович, додавши водночас, що Україна виступає за створення єдиного економічного простору «від Ванкуверу до Владивостоку».

Реакцію Росії на рішення України підписати Угоду про асоціацію з ЄС критикували Прем'єр-міністр України М. Азаров і міністр закордонних справ Л. Кожара.

«Складається враження, що в грудні для України настане або кінець світу, або буде винайдена панацея від усіх наших проблем. Я хотів би вас запевнити, що не станеться ані першого, ані другого», – заявив міністр закордонних справ України.

Прем'єр-міністр України М. Азаров назвав Угоду про асоціацію між Україною та ЄС історичним актом. На форумі «Ялтинська Європейська стратегія» він усіх запевнив, що ні Україна, ні її сусіди від угоди нічого не втратять. Зауваживши, що попри рішення підписати Угоду із ЄС, Україна «приречена» на співпрацю з Росією, Прем'єр-міністр України заявив, що саме цим пояснюється терпіння Києва в намаганні взаємовигідно врегулювати відносини з Митним союзом, тоді як зворотна реакція, на думку українського

Прем'єра, інколи буває емоційною.

«Іноді краще промовчати, і не робити емоційних заяв», – заявив М. Азаров. Він також розповів, що під час переговорів із представниками російського уряду він намагається довести, що спільне прагнення до європейських стандартів могло б бути корисним як Україні, так і Росії.

Прем'єр також повідомив, що в Україні уважно вивчають оцінки наслідків приєднання країни до угоди з ЄС, що походять із Росії, проте, за словами М. Азарова, «цих наслідків не буде навіть десятої долі».

Одразу кілька закордонних політиків говорили про тиск на Україну з боку Росії. Найоригінальніше пожартував экс-президент США Б. Клінтон. Мабуть, він згадав, як тут же в 1945 р. перебував на конференції Й. Сталін. Клінтон сказав, що не здивувався, «якби тут з'явився президент Путін як привид Сталіна». Також він засудив тиск Москви на Україну напередодні підписання Угоди про асоціацію з Євросоюзом.

Президент Литви Д. Грібаускайте також згадала про тиск Росії, але економічний. На її думку, високі ціни на газ Росія використовує як елемент геополітичного тиску. «Це пов'язано з політикою Східного партнерства. У нас немає шоколадної війни, але є сирна. У Молдові – винна... Тобто методи щодо наших країн ті ж, і наслідки будуть ті ж», – сказала президент Литви.

Присутній на конференції відомий економіст Н. Рубіні, даючи оцінку вибору, який має зробити Україна, зазначив: «Якщо ви замкнете себе у Митному союзі, у вас навряд чи буде можливість укласти торговельні угоди з іншими країнами світу. Якщо ж ви вирішите приєднатися до угоди з ЄС, кількість варіантів для вас збільшується, ви матимете змогу брати участь в інших торговельних угодах. Крім того, якщо ви приєднаєтеся до угоди про вільну торгівлю із ЄС, урешті-решт, вона не обмежиться торгівлею. Для вас вона означатиме гармонізацію не тільки торговельних стандартів, але й можливість членства у ЄС та приєднання до євросони. Так само і при приєднанні до Митного союзу треба враховувати, що це не обмежиться лише інтеграцією у галузі торгівлі».

Про згубні наслідки підписання Угоди про асоціацію та вільну торгівлю – як для України, так і для ЄС – розповів у Ялті радник російського президента С. Глазьев, єдиний високий представник Росії на зустрічі. Він звернув увагу на те, що нині зовнішня торгівля України має багатомільярдний дефіцит, і покрити його можна лише за рахунок приєднання до Митного союзу, який може запропонувати Україні безмитний імпорту газу та інших енергоносіїв. Якщо ж Україна зробить вибір на користь вільної торгівлі з Євросоюзом, на неї, за словами радника російського президента, може очікувати дефолт. І тоді ЄС доведеться заплатити за зовнішніми зобов'язаннями України.

«Якщо Україна підписує угоду про асоціацію, і внаслідок цього відбувається погіршення торгового балансу, то постає запитання, а хто заплатить за дефолт України, який стає неминучим? Загальні витрати на подолання наслідків дефолту в Україні становлять 25, а може й 35 мільярдів євро. Чи готова Європа брати на себе такий тягар фінансової

відповідальності?» – сказав радник російського президента.

С. Глазьев брав участь у дискусії, присвяченій економічній перспективі України. Іншим учасником заходу був депутат П. Порошенко, колишній міністр економіки України і власник кондитерської корпорації Roshen, продукцію якої Росія заборонила імпортувати наприкінці літа, посилаючись на невідповідність стандартам якості.

Ця заборона стала темою численних жартів під час конференції. Колишній державний секретар США Х. Клінтон зірвала тривалі аплодисменти зали, коли заявила, що «хоча Сполучені Штати не мають права голосу у ЄС, вони вітатимуть підписання угоди між Україною та ЄС, яка, зокрема, відкриє європейський та ринки інших країн для “чудового українського шоколаду”».

Дискусія між П. Порошенком та С. Глазьевим стала чи не найзапеклішою на ялтинській зустрічі. П. Порошенко заявив, що опитування громадської думки в Україні, проведені після рішення Росії заборонити імпорт українських цукерок, показали, що кількість прихильників європейської інтеграції зросла на 10 %. Уперше понад 50 % українців висловилися за європейський вибір. Крім того, опитування показало, що інтеграцію до Митного союзу з Росією, Білоруссю та Казахстаном підтримують переважно люди похилого віку і без вищої освіти, натомість інтеграцію з ЄС – молоді люди з вищою освітою.

«ЄС – наше майбутнє. Митний союз, на жаль, – наше минуле. А як бізнесмен, я впевнений, що розвиток можливий лише за умов чесної конкуренції», – заявив П. Порошенко.

Треба зазначити, що паралельно з Ялтинською економічною стратегією в Новгородській області Росії відбувалося 10-те зібрання Міжнародного дискусійного клубу «Валдай», яке, однак, за рівнем представництва закордонних гостей істотно поступалося українському.

Порівняльний аналіз політичних сигналів і експертних оцінок щодо ключових проблем глобальної і внутрішньої політики, що прозвучали у Ялті та на Валдаї, зробив український політолог, голова правління Центру прикладних політичних досліджень «Пента» В. Фесенко, що був присутній на обох форумах.

За словами експерта, для порівняння Валдайського клубу і Ялтинської Європейської стратегії був і формальний привід – обидва експертні форуми цього року відзначили 10-річний ювілей. Можна підбивати попередні підсумки. За ці роки і Валдай, і Ялта стали не лише авторитетними експертними майданчиками, а й місцем зустрічей зарубіжних і вітчизняних політичних експертів з вищими державними керівниками та впливовими політиками. У роботі цих форумів немало схожого, але є і специфічні відмінності.

Валдайський клуб і Ялтинська Європейська стратегія, мабуть не випадково, виникли майже одночасно – 2004 р. І для Росії, і для України це був рік президентських виборів. У Росії В. Путіна тільки-но було обрано на другий термін, і його команда шукала нові інструменти впливу на західну

громадську думку для формування більш сприятливого міжнародного іміджу путінської Росії. Спочатку Валдайський клуб був створений Російським агентством міжнародної інформації «РІА Новости» і Радою із зовнішньої і оборонної політики (російська громадська організація, що об'єднує громадських, державних і політичних діячів та вчених) як інструмент комунікації із західними експертами, які займаються вивченням Росії.

Родзинкою Валдайського клубу стали зустрічі зарубіжних експертів з В. Путіним. У результаті багато хто став сприймати Валдайський клуб як піар-проект на користь В. Путіна. Частка істини в таких твердженнях звичайно ж є. Але задля справедливості треба зазначити, що Валдайський клуб розвивається і як міжнародне аналітичне співтовариство. Клуб активно займається аналізом міжнародної і російської політики. Було опубліковано 15 аналітичних доповідей, включно зі щорічним «Індексом розвитку Росії». І засідання Клубу і його аналітичні матеріали відрізняються плюралізмом думок і критичністю оцінок.

Ялтинська Європейська стратегія створювалася в Україні напередодні президентських виборів. Закінчувалося президентство Л. Кучми. Відчувалися драматизм сутички за владу і певна невизначеність перспектив майбутнього розвитку України. Ініціатором Ялтинської Європейської стратегії став В. Пінчук – один із найбільших українських підприємців і зять Л. Кучми. У липні 2004 р. він зібрав у Ялті близько 30 відомих політиків і громадських діячів з різних країн світу для обговорення перспектив вступу України до ЄС. Підсумком тієї зустрічі стало створення міжнародної колективної організації «Ялтинська Європейська стратегія», спрямованої на сприяння процесу європейській інтеграції України.

З упевненістю можна сказати, що цей проект для В. Пінчука мав іміджевий характер. За допомогою нього (але не тільки) він інтегрувався до складу глобальної еліти, придбав багато впливових зарубіжних друзів, сприяв формуванню свого нового і позитивного іміджу. Щорічні конференції Ялтинської Європейської стратегії стали також улюбленим місцем зустрічей українських президентів з їхніми зарубіжними колегами, майданчиком презентації провідних українських політиків перед авторитетними зарубіжними гостями. Ялтинська Європейська стратегія, на думку багатьох політиків та експертів, стала найвдалішою інвестицією В. Пінчука.

Одна з головних відмінностей Ялтинської Європейської стратегії від Валдайського клубу полягає в тому, що в Ялтинського проекту є чітка політична мета – сприяння європейській інтеграції України. І провідну роль на ялтинських щорічних зустрічах відіграють все-таки політики і державні діячі як наші, так і зарубіжні. При цьому і в Ялті, і на Валдаї присутні немало відомих зарубіжних політиків, які займали в недавньому минулому керівні пости у своїх країнах або в міжнародних організаціях.

Специфіка Валдайського клубу в тому, що він працює у двох іпостасях: з одного боку, як майданчик для дискусій експертів (і колишні політики беруть участь у цій роботі саме як експерти), з іншого боку – це форма прямої (як прилюдної, так і закритої) комунікації В. Путіна та інших представників

російського керівництва із зарубіжними експертами, що займаються російською проблематикою.

Цього року учасники Валдайського клубу побачили справжнє «шоу Путіна», у якому російський президент виступав у ролі режисера, головного актора і навіть інтерв'юєра. З учасниками Валдайського клубу, окрім самого В. Путіна, також зустрічалися керівник Адміністрації президента РФ С. Иванов, міністр закордонних справ РФ С. Лавров, міністр оборони С. Шойгу, перший заступник керівника Адміністрації президента РФ В. Володін (нині – головний політтехнолог Кремля) і новообраний мер Москви С. Собянін. З ключових фігур вищого керівництва Росії не було тільки голови уряду РФ Д. Медведева.

«Фішкою» цьогорічного Валдая стала участь у його роботі вибраних представників російської опозиції, зокрема і нової. Не було О. Навального, однак у дискусії брав участь Є. Ройзман, який сенсаційно переміг на виборах у Єкатеринбурзі. Ну а діалог Путіна з Володею (так він звернувся до російського опозиціонера В. Рижкова) і Ксюшею (Собчак) у російських ЗМІ називають початком конструктивного діалогу влади й опозиції. За враженнями В. Фесенка, питання російських опозиціонерів до В. Путіна виглядали «як подача чолобитної цареві-батюшці, а відповідь Путіна — як батьківське напучення заблукавших синів і дочок». На цьому тлі вже традиційна критична перестрілка представників влади й опозиції у Ялті вкотре підтвердила, що «Україна не Росія», – констатував український політолог.

Об'єднує Валдай і Ялту прагнення поєднати аналіз внутрішньополітичних проблем (відповідно, Росії та України) з глобальним порядком денним. Міжнародна і глобалістська проблематика посідають чільне місце в дискусіях на Валдаї і в Ялті. Вельми показово, що на обох форумах обговорювалося майбутнє Європи. І дискусія ця була дуже неоднозначною: оптимістична впевненість у майбутньому Європи у більшості доповідачів поєднувалася з тривожними оцінками про відсутність чіткої і послідовної стратегії подальшого розвитку ЄС (поки відбувається лише пошук оптимальної тактики у подоланні нинішніх кризових тенденцій у Євросоюзі) і дефіцит сильного лідерства у європейській політиці.

Впадала в очі зростаюча увага до Китаю і на Валдаї, і в Ялті, як і увага самих китайців до проблем Європи і Євразії. На Валдаї була присутня велика китайська делегація. Представники Китаю грали заголовну партію в дискусії про майбутнє Азії. На ялтинській зустрічі Китаю була присвячена спеціальна дискусія. Головна теза, яку наполегливо повторювали китайські представники і на Валдаї, і в Ялті, – не треба боятися Китаю. Так, ми вже стали економічним велетнем, але ще розвиваємося і маємо масу нерозв'язаних проблем. Але дискусія довкола китайської проблематики показала: можливо, Китаю поки і не бояться, але вже поважають і починають побоюватися.

Зі зрозумілих причин підвищену увагу на Валдаї було приділено проблемі подолання Сирійської кризи і практичній реалізації домовленостей

між керівниками зовнішньополітичних відомств Росії і США. Цьому була присвячена одна з дискусій, про це запитували і В. Путіна, і С. Лаврова, і С. Іванова. Російські керівники застерегли від надмірного оптимізму та ейфорії з приводу компромісу про розв'язання проблеми хімічної зброї в Сирії. Стало очевидно, що боротьба інтересів довкола цієї проблеми продовжуватиметься й надалі, а ось перспективи політичного врегулювання громадянської війни в Сирії доки навіть не проглядаються.

Офіційна назва десятого Валдая – «Многообразие России для современного мира». Одна з головних дискусій була присвячена проблемі зростаючого «ціннісного розриву» в російському суспільстві, який має соціально-економічний, соціокультурний і політичний вимір. Багато учасників цієї дискусії говорили про кризу ідентичності в російському суспільстві. Від того, як і в яких формах долатиметься ця криза, залежатиме майбутнє Росії.

Ювілейна зустріч в Ялті називалася «Україна та світ в епоху змін: фактори успіху». Але більшість дискусій так чи інакше стосувалася Угоди про асоціацію між Україною і ЄС, перспектив її підписання у Вільнюсі. І саме щодо проблематики європейської інтеграції України відбулася своєрідна «перекличка» між Валдаєм і Ялтою.

До української теми на Валдаї зверталися неодноразово. Сам В. Фесенко на сесії про майбутнє Євразії говорив про те, що Україна поступово, хоча повільно і з постійними коливаннями й зупинками, але невідворотно дрейфує у бік Європи, і Росія своїм жорстким газовим і політико-економічним тиском ще більше відштовхує Україну від себе у бік Європи. Тому абсолютно закономірно виникли питання європейських експертів (Ч. Гранта і Д. Шерра) до В. Путіна про контрпродуктивність російської політики щодо України. Відповідь В. Путіна не містила нічого нового: теза про єдиний народ, що вийшов із Дніпровської купелі, попередження про негативні наслідки для України її нової угоди з ЄС, заява про захисні дії Росії проти напливу українських товарів через зону вільної торгівлі України і Євросоюзу.

Більш того, у дискусії на українську тему з колишнім президентом Єврокомісії Р. Проді В. Путін відверто натякнув, що «європейці спочатку хочуть з'їсти наше» (явний натяк на Україну), і тільки потім готові домовлятися. Адже Р. Проді якраз і пропонував знайти компроміс щодо України, зробивши її мостом між Європейським і Митним союзом. Компромісні підходи, які були продемонстровані щодо Сирії, Р. Проді пропонував використовувати і стосовно України. В. Путін цей заклик до компромісу проігнорував. А його пропозиція про те, що Україні потрібно спочатку вступити до Митного союзу, а потім спільно домовлятися з Євросоюзом про зону вільної торгівлі, виглядала запізнілою і нереалістичною. Адже сам В. Путін визнав, що перемовини про нову угоду між Росією і ЄС зависли ще з 2009 р.

На сесії про майбутнє Європи Р. Проді сформулював дві важливі тези щодо проблематики європейської інтеграції України: Угоду з Україною про асоціацію треба підписувати, але подальшого розширення ЄС на Схід не буде

(як мінімум найближчого десятиліття), максимум, що можливо, – завершення інтеграційних процесів на Балканах (але без Туреччини). До речі, у Ялті турецький міністр з євроінтеграції Е. Багіш досить скептично оцінив перспективи членства Туреччини в ЄС, заявивши, що максимум можливого для Туреччини – норвезький варіант (часткова економічна інтеграція, але без членства в ЄС).

У Ялті дискусія з В. Путіним мала заочний характер. І українське керівництво, в особі Президента В. Януковича і Прем'єр-міністра М. Азарова, і лідери опозиції підтвердили установку на підписання Угоди про асоціацію з ЄС і безальтернативність європейського вибору України. Пряме зіткнення російської та української позиції відбулося лише в емоційно гострій дискусії між С. Глазєвим і П. Порошенком. За конфліктом «Рашена» проти «Рошена» (як жартівливо назвали цю дискусію в кулуарах) позначилася непримиренність нинішніх позицій Росії й України у питаннях європейської інтеграції. Враження від цієї дискусії згодом підсумував експрезидент Польщі О. Квасневський. «Добре, що люди могли побачити цю дискусію по телевізору. Тепер їм дуже просто зробити вибір», – заявив він.

Але дискусія в Ялті знову продемонструвала наявність однієї, але дуже хворобливої і нерозв'язаної проблеми на шляху підписання Угоди між Україною та ЄС – це питання про звільнення Ю. Тимошенко. Ніхто зараз не може сказати точно – чи буде розв'язана проблема Ю. Тимошенко і як діятиме Брюссель, якщо ситуація навколо цього питання принципово не зміниться.

У виступі на закритті 10-ї Ялтинської Європейської стратегії О. Квасневський процитував історичну фразу, але в новому політичному контексті: «Ні кроку назад, позаду Москва!». Це було звернення до українських учасників Ялтинського форуму, але про це треба пам'ятати і європейським лідерам, зауважує В. Фесенко. Бо, якщо у Вільнюсі не буде підписано Угоду між ЄС і Україною, про Москву згадає і В. Янукович. Та й сама Москва нагадає про себе після Вільнюса.

Водночас «Валдай» надав В. Путіну можливість відчувати свій зоряний час, – пише політолог, провідний науковець Московського центру Карнегі Л. Шевцова у своїй статті на «ej.ru». – Російський президент отримав сцену, для того, щоб насолодитися роллю рятівника Заходу з сирійської пастки. Ця роль так несподівано йому випала! Але вся річ у тім, що путінський план, за який відчайдушно вхопився Вашингтон, є фейком. Настав момент, коли Кремль вирішив, що пора пред'явити світові доктрину, яка має обґрунтувати новий політичний режим, який оформився в Росії останніми роками, і кремлівські міжнародні претензії. Щоправда, Путін виклав свою доктрину перед дивною аудиторією. Західні політики, які зійшли з сцени, підготовані зарубіжні та вітчизняні експерти, декілька своїх опозиціонерів, запрошених як декорація, а також запрошені, мабуть, для масовості, найрізноманітніші люди...»

«Валдайська доктрина» Путіна теж бентежить, – продовжує російський експерт. – Вона справляє враження збірної солянки, в яку кухар кинув, не

дивлячись, непокєднувані інгредієнти: радянїзм, нацїоналізм, імперіалїзм, православної фундамєнталїзм. Цю сумїш важко назвати «їдеологїєю», але її основна їдея, проговорєна Путїним, не викликає сумнївїв. Сутнїсть «Валдайської доктрини» Путїна – не лише відторгнення, але й стримування Заходу як сукупностї лїберально-демократичних норм усерединї Росїї, а поза Росїєю – як захїдних зовнїшньополїтичних їнтересїв. ...Путїн відкидає Захїд як систему, як образ мислення, як спосїб життя. Їдею про «унїкальнїсть» російської цивїлізацїї Путїн проговорив ще в ходї своєї президентської кампанїї. Тепер же він уточнює, що є його метою. Ця мета – «державо-цивїлізацїя», яка будується на традицїйних цїнностях, «скріплєна» в першу чергу православною церквою. У чому стрижєнь цїєї «державо-цивїлізацїї», вочєвидь — у самодержавствї!»

Натомїсть Президент В. Янукович у контекстї євроїнтеграцїйних зусиль України пїд час Ялтинської європейської стратегїї заявив, що «Україна впевнено їде шляхом європейської їнтеграцїї. Що стосується вїдносин з Митним союзом – ми шукаємо цю модель. Я переконаний у тому, що ми її знайдемо».

Як бачимо, за пїдсумками засїдання Валдайського клубу й роботи Ялтинського самїту проголошенї протилєжнї зовнїшньополїтичнї напрями розвитку держав. Росїя в особї В. Путїна заявила про свїй мїфїчний «особливий шлях», а Україна, за словами В. Януковича, у черговий раз пїдтвердила наміри рухатися до Європи.

Пїдбиваючи пїдсумки 10-ї щорїчної зустрїчї Ялтинської європейської стратегїї, деякї експерти вїдзначили, що оскїльки єврочиновники не отримали вїдповїдї на важливї для них питаннє пїд час Ялтинського самїту, пїсля цїєї зустрїчї для української влади залишається цїлий ряд ризикїв. Зокрема, керївник Центру «Третїй сектор» А. Золотарьов зауважив, що «багато європейцїв поїхали без вїдповїдї на ключовї питаннє, зокрема ї питаннє щодо Тимошенко. Тому говорити про те, що Ялта проклала мїсток до успішного самїту у Вїльнюсї поки ще передчасно. Результат може декого засмутити», – сказав він.

На думку експерта, владї та командї В. Януковича вдалося перехопити у опозицїї євроїнтеграцїйний порядок денний ї опозицїя втратила шанс представити поворот В. Януковича в бїк євроїнтеграцїї як свою перемогу. «Опозицїя показала, що вона понуро плєнтається в хвостї влади. Тепер, сказавши “А” ї пїдтримавши євроїнтеграцїйнї закони у Верховнїй Радї, опозицїя повинна сказати “Б”, пїдтримавши ряд непопулярних економїчних крокїв, якї будуть зробленї цїєї осєнї як реалїзацїя вимог МВФ ї кредиторїв України; ряд непопулярних рїшень, якї торкнуться бюджету 2014», – зазначив А. Золотарьов.

«Ї Ялтинський самїт, ї, в цїлому, ситуацїя, яка склалася сьогоднї, продемонструвала провал опозицїї, неспроможнїсть опозицїї», – заявив директор Агенцїї соцїальних комунїкацїй С. Белашко. «Опозицїя вважає своєю перемогою те, що вона заїтувала Партїю рєгїонїв разом рухатися в напрямку Європи. Насправдї, всї розумїють, що це просто спроба хоч

якимось чином інтерпретувати провальну ситуацію, коли опозиція виявилася ні з чим і почала займатися “одобрямсом” усіх урядових законопроектів», – говорить С. Белашко.

Водночас заступник директора Центру Разумкова В. Чалий висловив переконання, що зустріч у Ялті була знаковою в контексті української євроінтеграції. За його словами, на форумі ЄС представив «пом'якшену позицію стосовно України і дав більше можливостей, більше шансів. А російські представники підтвердили свою досить жорстку позицію стосовно цього курсу України». Однак консолідований настрій усіх: від Президента В. Януковича, Прем'єр-міністра М. Азарова до політиків різних фракцій, експертного середовища, показав, що ми перебуваємо «в періоді гуртування». Незважаючи на різні політичні позиції, всі об'єдналися довкола питання інтеграції.

Чітко й однозначно звучало питання Ю. Тимошенко. Президент О. Квасневський, підсумовуючи всі дебати з цього приводу, відзначив, що питання Ю. Тимошенко – це фактично гуманітарне питання, треба його вирішити, і для цього є всі можливості. Партнер О. Квасневського по місії П. Кокс заявив, що «ми хочемо, щоб у цьому звіті, який, правда, зараз перенесений до 15 жовтня, було написано тільки два слова: місія здійснена».

Тому, за словами В. Чалого, цьогорічний форум у Ялті – це фактично «зустріч надії». За його словами, мало залишається, але всі надіються, що будуть зроблені фінальні кроки на цьому останньому відрізку, і Україна таки отримає те, над чим працювали вже багато років не один уряд і не один президент. Це буде чіткий рубікон, після якого стане зрозумілим, що треба робити далі.

ЗАКОНОДАВЧА ВЛАДА

III сесія парламенту сьомого скликання відбувається у період, який визначить майбутнє України та її місце у світі на наступні десятиліття, а тому політики мають піднятися над партійними інтересами й особистими амбіціями. На цьому наголосив у середу, 25 вересня, Голова Верховної Ради В. Рибак, виступаючи на зустрічі з представниками місцевих органів влади та органів місцевого самоврядування Закарпатської області.

Керівник парламенту нагадав, що наприкінці листопада у Вільнюсі підписуватиметься не просто пересічний міжнародний договір – Угода про асоціацію України з Євросоюзом, а буде визначена історія незалежної України в широкому європейському контексті. «І зараз Верховна Рада України згуртовано працює над тим, щоб підписання Угоди про асоціацію стало можливим, а парламентарі від усіх фракцій і політичних сил усвідомлюють цю істину й починають діяти відповідно», – наголосив він.

За словами В. Рибак, на минулій сесії парламент прийняв 10 важливих правових актів у контексті наступного підписання Угоди про асоціацію. Під

час перших тижнів III сесії прийнято ще ряд законопроектів, необхідних для підписання Угоди про асоціацію України з ЄС. Це внесення змін до Митного тарифу України, ратифікація ряду важливих європейських конвенцій.

«У наступні ж два місяці нам належить зосередитися на таких значущих законопроектах, як реформування прокуратури, судової системи, що є вкрай актуальним у світлі побудови соціальної, правової, демократичної держави та громадянського суспільства», – наголосив Голова Верховної Ради України.

Загалом, сказав В. Рибак, протягом цієї сесії парламент має опрацювати понад 1500 проектів законодавчих актів, що перебувають на розгляді в комітетах Верховної Ради України (*Офіційний портал Верховної Ради України (<http://portal.rada.gov.ua>). – 2013. – 25.09*).

Голова Верховної Ради В. Рибак підтвердив, що зміни до Конституції щодо незалежності суддів не зможуть прийняти до саміту у Вільнюсі. Про це він сказав журналістам в Ужгороді, повідомляють «Українські новини».

Спікер сподівається, що Верховній Раді вдасться знайти згоду з цього питання. «Я поставлю на голосування, і вірю, що цей закон ми прийнемо. Суди повинні не залежати від телефонів, ми йдемо в Європу», – сказав спікер. За його словами, на III сесії ВР такі зміни будуть проголосовані в першому читанні й прийняті за основу, а на наступній сесії вже остаточно будуть внесені зміни до Конституції.

Конституційний Суд визначив як конституційні положення законопроекту, яким пропонується скасувати п'ятирічний термін першого призначення суддів судів загальної юрисдикції і дати можливість їх призначати безстроково. Також законопроектом передбачається безстроковість призначення Генерального прокурора (*Українська правда (www.pravda.com.ua). – 2013. – 25.09*).

Сьогодні перспективи розвитку Закарпаття залежать від вирішення проблем використання трудових ресурсів краю і зниження таким чином рівня безробіття. На цьому наголосив Голова Верховної Ради України В. Рибак, виступаючи на зустрічі з представниками місцевих органів влади та органів місцевого самоврядування Закарпатської області, де керівник парламенту перебуває з робочою поїздкою.

Він наголосив на необхідності створення умов для сталого економічного зростання краю, підтримки й розвитку пріоритетних сфер його економіки, середнього бізнесу та малого підприємництва, раціонального використання природних ресурсів. «Наша мета – не покращення статистики, а поліпшення життя громадян, – сказав керівник парламенту. – Так бачить майбутнє Президент України В. Янукович, таким має бути й бачення змісту своєї діяльності всіх владних структур та інститутів у країні, насамперед органів місцевої виконавчої влади й місцевого самоврядування». Також він зауважив,

що і «владі на місцях треба побачити чітку та реальну картину економічного стану територій, її інвестиційного потенціалу, проблем, потреб, стратегічних пріоритетів регіонального розвитку».

Звернувши увагу на особливість Закарпатської області як курортної території, з неповторним ландшафтом і природою, В. Рибак підкреслив, що подальше реформування в Закарпатті туристично-рекреаційної галузі має бути одним з пріоритетних напрямів розвитку краю. «Туристична галузь – потужний чинник розвитку області», – сказав він, нагадавши, що загальна площа заповідних територій і природних парків становить майже 13 % території області, а Карпатський біосферний заповідник віднесено до найцінніших на планеті та входить у міжнародну мережу біосферних резерватів, що охороняються ЮНЕСКО.

Аналізуючи основні показники роботи господарського комплексу країни у нинішньому році, В. Рибак відзначив позитивну тенденцію покращення економічного та соціального розвитку. «Разом з тим ви розумієте, що всі наявні у краю можливості й резерви використані не повною мірою», – зазначив керівник парламенту. Він звернув увагу на ті завдання і справи, які стоять перед громадами з огляду на нову програму реформування країни, запропоновану главою держави. «Владі на місцях та у центрі належить першими побачити ці проблеми, першими знайти разом з громадами шляхи їх вирішення, створити законодавчу основу їх гармонійного подолання», – сказав В. Рибак.

Окресливши мету своєї робочої поїздки на Закарпаття, В. Рибак наголосив на важливості налагодити прямий і живий зв'язок між парламентом сьомого скликання та органами місцевої виконавчої влади й місцевого самоврядування. «Дійовий і неперервний зв'язок вищого законодавчого органу влади нашої держави з владою на місцях важливий саме зараз, коли економічні та соціальні реформи Президента України В. Януковича перейшли у стадію практичної реалізації у масштабах усієї держави», – сказав керівник парламенту.

Голова Верховної Ради привітав жителів Ужгорода з 1120-річним ювілеєм міста. Він вручив відзнаки Верховної Ради України представникам місцевих громад за їхній вагомий особистий внесок у розвиток Закарпатського краю.

У рамках робочої поїздки на Закарпаття Голова Верховної Ради ознайомився з роботою відділу Державної прикордонної служби України «Ужгород» Чопського прикордонного загону та з роботою митного поста «Ужгород» *(Офіційний портал Верховної Ради України (<http://iportal.rada.gov.ua>). – 2013. – 25.09).*

Голова Комітету з питань європейської інтеграції Г. Немиря провів зустріч з робочою групою Ради ЄС з питань Східної Європи та Центральної Азії (COEST).

Сторони обговорили співробітництво між Україною та ЄС і питання,

пов'язані з підписанням Угоди про асоціацію в контексті наближення саміту Східного партнерства у Вільнюсі. «Ми перебуваємо в Україні в історичний момент – напередодні саміту Східного партнерства у Вільнюсі, під час якого може бути підписано Угоду про асоціацію ЄС з Україною, – заявив голова COEST П. Вуріmekі. – Зараз ми заохочуємо владу України використати час, що залишався до саміту, і зробити все можливе, щоб виконати критерії Ради ЄС, необхідні для підписання Угоди».

Г. Немиря поінформував учасників робочої групи щодо прогресу Верховної Ради у прийнятті законодавства, необхідного для підписання Угоди, і наголосив на необхідності вчасного виконання трьох ключових критеріїв ЄС: вирішення питання політично вмотивованого переслідування, включаючи звільнення Ю. Тимошенко, реформи системи прокуратури і виборчого законодавства. «Останніми днями лідери ЄС знову заявили, що без вирішення справи Ю. Тимошенко Угоду не буде підписано, – сказав він. – За наявності політичної волі це питання може і має бути вирішено найближчим часом».

Предметом окремої дискусії була ситуація щодо Плану дій з лібералізації ЄС візового режиму для України, зокрема в тому, що стосується антидискримінаційного законодавства.

У зустрічі також взяли участь заступник голови Комітету у закордонних справах В. Полочанінов і член Комітету з питань європейської інтеграції Ю. Благодир (*Офіційний портал Верховної Ради України (<http://portal.rada.gov.ua>). – 2013. – 25.09*).

Голова Комітету з питань європейської інтеграції Г. Немиря провів зустріч з послом Республіки Польща в Україні Г. Літвіном.

Сторони обговорили питання європейської інтеграції України й перспективи підписання Угоди про асоціацію України з ЄС у контексті наближення саміту Східного партнерства у Вільнюсі в листопаді цього року.

Посол Польщі висловив підтримку євроінтеграційним прагненням нашої держави й наголосив на необхідності вчасного виконання українською стороною критеріїв ЄС, викладених у висновках Європейської Ради, зокрема щодо питань політично вмотивованого переслідування. «Вчасне виконання критеріїв є необхідною умовою для підписання Угоди про асоціацію під час саміту у Вільнюсі. Ключовим тут залишається вирішення проблеми вибіркового переслідування, – наголосив Г. Літвін. – Хотів би нагадати, що учора після зустрічі з Президентом України В. Януковичем президент Польщі Б. Коморовський висловив глибоку надію, що Україна знайде спосіб усунути важливу перешкоду для підписання Угоди про асоціацію – вирішити “справу Тимошенко”».

Г. Немиря подякував послу Польщі за підтримку України на її шляху до ЄС і поінформував його про перебіг прийняття Верховною Радою України євроінтеграційних законів.

Крім того, сторони обговорили питання двостороннього

співробітництва, зокрема досвіду Польщі з адаптації національного законодавства до європейського (*Офіційний портал Верховної Ради України* (<http://iportal.rada.gov.ua>). – 2013. – 25.09).

Комітет з питань правової політики рекомендує парламенту направити на доопрацювання проект закону про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо удосконалення механізму захисту суб'єктивних прав учасників цивільних відносин.

Законопроект (реєстр. № 2793) спрямований на вдосконалення окремих положень Цивільного, Цивільного процесуального та Житлового кодексів України з метою забезпечення здійснення суб'єктивних цивільних прав і можливостей, закладених у цивільному суб'єктивному праві. Зокрема, пропонується запобігти порушенню переважного права купівлі частки в праві спільної часткової власності; забезпечити захист права на витребування майна, що було зняврядям злочину, предметом контрабанди тощо, якщо воно було використано поза волею власника іншими особами, що вчинили правопорушення; замінити конфіскацію на безоплатне примусове вилучення незаконно одержаних майна та доходів у доход держави як безпідставно набутих унаслідок вчинення злочину, адміністративного чи іншого правопорушення; законодавчо закріпити момент встановлення недійсності договору про відчуження безпідставно набутого майна; додати способи захисту права на спадкування; розширити права нотаріуса при вжитті заходів щодо охорони спадкового майна; спростити процедуру отримання дозволу на виїзд дитини за кордон у цілях лікування, оздоровлення, участі в спортивних змаганнях, культурних заходах, побачення з родичами у країні їх постійного місця проживання на термін, що не перевищує одного календарного року; скоротити обсяг інформації, що надається при виїзді дитини за кордон у цілях лікування, оздоровлення, участі в спортивних змаганнях, культурних заходах, побачення з родичами у країні їх постійного місця проживання на термін, що не перевищує одного календарного року; додати окрему статтю про захист житлових прав (*Офіційний портал Верховної Ради України* (<http://iportal.rada.gov.ua>). – 2013. – 25.09).

Комітет з питань екологічної політики, природокористування та ліквідації наслідків Чорнобильської катастрофи не підтримує проект закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо скорочення кількості документів дозвільного характеру».

На засіданні комітету зазначалося, що законопроектом (реєстр. № 2436а) пропонується скасувати значну частину документів дозвільного характеру, включених до Переліку документів дозвільного характеру, а отже, виключити їх з базових законів у природоохоронній сфері. Крім того, передбачається встановити можливість провадження господарської діяльності на підставі подання декларації без отримання документа

дозвільного характеру.

Проектом пропонується внести зміни до 37 законодавчих актів України, понад 20 з яких належать до природоохоронної сфери, і Закону України «Про Перелік документів дозвільного характеру у сфері господарської діяльності» в частині скорочення кількості документів дозвільного характеру.

Під час обговорення народні депутати наголошували на тому, що удосконалення дозвільної системи у сфері господарської діяльності, особливо охорони навколишнього природного середовища, не може йти шляхом тотального скорочення документів дозвільного характеру, особливо коли екологічна ситуація в Україні на межі кризи. На думку парламентарів, подальше вдосконалення законодавчого регулювання відносин з надання дозволів у сфері господарської діяльності має здійснюватися не лише для «поліпшення умов ведення бізнесу», що передбачається проектом, а й з метою забезпечення вимог екологічної безпеки, безпечного для життя і здоров'я довкілля та екологічно збалансованого природокористування в інтересах нинішнього й майбутніх поколінь (*Офіційний портал Верховної Ради України (<http://portal.rada.gov.ua>). – 2013. – 25.09*).

Комітет з питань економічної політики рекомендує парламенту прийняти за основу проект закону про внесення змін до Закону України «Про господарські товариства» (щодо добровільності входження до органів господарських товариств).

Законопроектом (реєстр. № 2864) пропонується внести до ст. 23 Закону України «Про господарські товариства» зміни, згідно з якими особи, обрані або призначені до органів управління товариства, набувають своїх повноважень з дня подання власноручно написаної заяви про згоду на зайняття відповідної посади.

На думку членів комітету, реалізація положень законопроекту сприятиме принципу добровільності входження до складу керівних органів господарських товариств і унеможливить зловживання у цій сфері (*Офіційний портал Верховної Ради України (<http://portal.rada.gov.ua>). – 2013. – 25.09*).

Комітет з питань податкової та митної політики рекомендує парламенту направити на доопрацювання проект закону України «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо впорядкування проведення перевірок».

Законопроектом (реєстр. № 2679) передбачається внести зміни до Податкового кодексу України, зокрема щодо включення платників податків – виробників промислової і сільськогосподарської продукції, які протягом останніх п'яти років не скорочують обсягів виробництва основної продукції і робочі місця, збільшують суми сплачуваних ними податків і зборів, своєчасно проводять розрахунки з державним і місцевими бюджетами, до

плану-графіка проведення перевірок не частіше ніж раз на п'ять календарних років.

Крім того, пропонується заборонити проведення будь-яких перевірок державними податковими органами на підставі анонімних заяв, скарг та інших звернень, а також іншої необгрунтованої інформації.

На засіданні комітету зазначалося, що деякі запропоновані проектом зміни потребують доопрацювання, а інші вже реалізовані в межах чинного законодавства (*Офіційний портал Верховної Ради України* (<http://portal.rada.gov.ua>). – 2013. – 25.09).

Комітет з питань фінансів і банківської діяльності рекомендує парламенту прийняти за основу проект закону про внесення змін до деяких законів України щодо вдосконалення функціонування фондового ринку.

Законопроект (реєстр. № 2697) спрямовано на вдосконалення функціонування фондового ринку шляхом внесення відповідних змін до законів України «Про державну реєстрацію юридичних осіб та фізичних осіб – підприємців» та «Про цінні папери та фондовий ринок».

Зокрема, пропонується:

– обов'язковість отримання державним реєстратором у разі проведення державної реєстрації припинення юридичної особи – професійного учасника фондового ринку від Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку інформації про відсутність нескасованих випусків цінних паперів цієї юридичної особи та про відсутність чинних ліцензій на здійснення певного виду професійної діяльності на фондовому ринку цієї юридичної особи;

– розширення переліку підстав залишення державним реєстратором без розгляду документів, які подані для проведення державної реєстрації припинення юридичної особи в результаті її ліквідації, а саме якщо не скасовано реєстрацію всіх випусків цінних паперів такої особи або не анульовано всі ліцензії цієї особи на здійснення професійної діяльності на фондовому ринку;

– необхідність отримання погодження Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку (Національного банку України – для банків) для набуття або збільшення істотної участі в професійному учаснику фондового ринку, у тому разі, якщо частка, яка належить особі в статутному (складеному) капіталі такого учасника, або право голосу придбаних акцій (часток) в органах управління учасника виявляться вище рівня 10, 25, 50 і 75 %, з урахуванням вимог законодавства про захист економічної конкуренції;

– повідомлення особою професійного учасника фондового ринку, у якому ця особа набула або збільшила істотну участь більше зазначених обсягів, про згадане вище погодження і про свою структуру власності (для юридичних осіб) або відомостей про своїх асоційованих осіб (для фізичних осіб), про розмір частки істотної участі в професійному учаснику, а також

повідомлення такого професійного учасника про зміни в зазначеній інформації в місячний термін;

– подання нових документів (аудиторського висновку про фінансовий стан юридичної особи на кінець останнього повного кварталу, поданий аудиторською фірмою, яка може проводити аудиторські перевірки професійних учасників ринку цінних паперів і відомостей про забезпечення охорони приміщення і захисту інформації, що відповідають установленим Національною комісією вимогам) для отримання ліцензії і провадження відповідного виду діяльності на фондовому ринку;

– обов'язковість для юридичної особи, яка має намір провадити професійну діяльність на фондовому ринку та засновником якої є іноземна юридична особа, підтвердження українською аудиторською фірмою, яка може проводити аудиторські перевірки професійних учасників ринку цінних паперів, висновку аудитора іноземної держави про фінансовий стан вказаної іноземної юридичної особи на кінець останнього повного календарного року;

– усунення можливості передання ліцензії на провадження діяльності на фондовому ринку іншим особам у разі приєднання чи злиття з іншим ліцензіатом *(Офіційний портал Верховної Ради України (<http://portal.rada.gov.ua>)). – 2013. – 25.09).*

Законопроект, который защитит народных депутатов Украины от досрочного прекращения их полномочий в суде, защищает интересы избирателей и убирает лазейки для возможности управлять депутатами. Об этом заявил народный депутат от фракции Партии регионов Н. Левченко в эфире 5 канала.

«Я готовил этот законопроект... Он защищает интересы избирателей. С одной стороны, действительно есть такой фактор, как фальсификация на выборах, и мы не можем не признать этого – это действительно большая проблема и это нарушает права украинцев, когда такое случается. Но с другой стороны, избранные депутаты, за которых голосовали, могут подвергнуться давлению и спекуляциям и могут быть лишены своих полномочий и возможности выполнить свои обещания перед избирателями, если они не будут защищены законом. Депутат защищен неприкосновенностью, его возможность выполнять свои обязанности защищена законом. И это есть основа института парламента», – сказал Н. Левченко.

По его словам, если народный депутат совершил тяжкое преступление, есть процедура отзыва депутатов со стороны тех, кто дает ему этот мандат, или решением большинства депутатов Верховной Рады Украины, или путем сбора подписей. «Сбор подписей и отзыв депутата-мажоритарщика. Этот механизм существует. Если мы оставим лазейку давить на депутата и поднимать какое-то “грязное белье” выборное, мы получим возможность управлять депутатами», – заявил Н. Левченко *(РБК-Україна (<http://www.rbc.ua>)). – 2013. – 25.09).*

Фракція Партії регіонів ніколи не підтримає ініціативи, спрямованої на звуження конституційного права громадян на отримання інформації.

Про це заявив депутат від Партії регіонів В. Олійник, коментуючи реєстрацію у Верховній Раді законопроекту про внесення змін до Закону України «Про доступ до публічної інформації».

«Цей законопроект був підготовлений з ініціативи Асоціації міст України, проте остання дискусія з журналістами показала, що відповідний проект закону може створити певні обмеження доступу до публічної інформації, – зазначив він. – Зокрема, пропонувалося ввести оплату при отриманні інформації, якщо її обсяги становлять понад 10 друкованих аркушів. Але експерти стверджують, що іноді чиновники, замість короткої відповіді на півсторінки, можуть розписати її і на 20 сторінок. Тобто створити штучну перешкоду для отримання громадянами інформації. З іншого боку, слухними є пропозиції не відповідати на запити анонімам».

За його словами, дискусія, що виникла в суспільстві після реєстрації відповідного законопроекту, продемонструвала очевидні речі – проект закону потребує серйозного доопрацювання. «Я підтримую точку зору, щоб зняти цей законопроект з реєстрації, замість цього провести серію круглих столів з цього питання. А позиція фракції Партії регіонів у цьому питанні буде незмінною – будь-яке звуження конституційного права громадян на отримання інформації підтримане не буде», – резюмував політик.

Законопроект, який обмежує доступ до публічної інформації, розроблений чотирма народними депутатами фракцій «Батьківщина» та Партії регіонів.

Депутат від «Батьківщини» В. Королюк вирішив відкликати свій підпис під законопроектом (*Українська правда (www.pravda.com.ua)*). – 2013. – 25.09).

ВИКОНАВЧА ВЛАДА

Україна чітко виконує всі свої зобов'язання у контексті співпраці з НАТО, наголошує Президент України В. Янукович.

«Ми підбили підсумки співпраці. Україна виконує свої обіцянки», – сказав глава держави під час спілкування з представниками ЗМІ в Нью-Йорку, коментуючи свою зустріч з Генеральним секретарем НАТО Андерсом Фог Расмуссеном. За його словами, під час зустрічі йшлося, зокрема, про оборонну реформу в Україні й підготовку до саміту Україна – НАТО, який має відбутися в 2014 р.

Крім того, В. Янукович повідомив, що фрегат ВМС України «Гетьман Сагайдачний» уже вирушив для участі в місії «Океанський щит» у рамках боротьби з морським піратством (*Офіційне інтернет-представництво Президента України (http://www.president.gov.ua)*). – 2013. – 25.09).

Президент України В. Янукович запросив американських бізнесменів взяти участь у регіональному саміті Всесвітнього економічного форуму, який відбудеться в листопаді 2013 р. в Києві.

«Запрошую вас відвідати Київ у листопаді цього року для участі в регіональному саміті Всесвітнього економічного форуму. З радістю будемо вітати вас також у грудні під час II Міжнародної інвестиційної конференції. Очікуємо, що на цих заходах будуть присутні як компанії, які вже працюють в Україні, так і нові партнери-інвестори», – сказав В. Янукович під час презентації інвестиційних можливостей України в рамках VI Світового економічного симпозиуму в Нью-Йорку.

Говорячи про реалізацію національних проектів, В. Янукович підкреслив, що в Україні створюються нові підгалузі – такі як сміттєпереробка в рамках Нацпроекту «Чисте місто» та агрологістика в рамках проекту «Зелені ринки». Крім того, спільно з компаніями «Інтел» та «Еппл» в усіх регіонах України впроваджується Нацпроект «Відкритий світ», створюється інноваційний парк «Біонік Хілл» у Києві.

«Розпочинається будівництво перших 10 індустріальних парків. Уже зараз ми бачимо, що найбільш цікавими для інвестора галузями є сільське господарство, інформаційні технології, автомобілебудування, альтернативні джерела енергії, харчова промисловість, хімічна і видобувна галузі. Не можу не відзначити перспективи індустрії туризму і відпочинку в Україні», – наголосив Президент (*Офіційне інтернет-представництво Президента України* (<http://www.president.gov.ua>). – 2013. – 25.09).

Президент України В. Янукович наголошує, що важливою складовою модернізації економіки країни є поліпшення інвестиційного процесу.

«Ми зосередилися на удосконаленні механізмів державної регуляторної політики через зменшення втручання держави в діяльність бізнесу, спрощення і вдосконалення існуючих процедур регулювання. Ми розуміємо, що більшість інвесторів представляє сьогодні великий міжнародний бізнес. Це – транснаціональні корпорації, інвестиційні компанії, банки, з якими ми сьогодні співпрацюємо і маємо зобов'язання відносно один одного», – сказав В. Янукович під час презентації інвестиційних можливостей України в рамках VI Світового економічного симпозиуму в Нью-Йорку.

У зв'язку з цим глава держави підкреслив, що Україна працює над тим, щоб знайти такий формат відносин, який би повною мірою реалізував принцип державно-приватного партнерства. За словами В. Януковича, діалог влади та бізнесу розвивається на всіх рівнях. Зокрема, на найвищому рівні працює Рада вітчизняних та іноземних інвесторів при Президентові України, у якій широко представлені американські компанії («Майкрософт», «МакДональдс», «Ернст енд Янг», «Прайсвотерхаузкуперс», «Каргілл», Американська торговельна палата в Україні).

«Діяльність ради спрямована на стимулювання інвестиційної діяльності в Україні з урахуванням передового вітчизняного та іноземного досвіду у сфері залучення інвестицій. У листопаді в Києві відбудеться її чергове третє засідання. Нами було визначено ключові пріоритетні сфери економіки, які є привабливими для інвестицій», – підкреслив Президент. За його словами, такими сферами передусім є енергетика, як традиційна, так й альтернативна, інфраструктура та сільське господарство. «У цих галузях Україна є глобальним гравцем і відіграє значну роль у світовій економіці», – зазначив В. Янукович.

Глава держави підкреслив, що на кожному з цих напрямів започатковано реалізацію масштабних національних проектів. «Це проекти, які мають особливу підтримку з боку держави. І це саме ті проекти, які можуть становити практичний інтерес для ваших інвестицій», – сказав він (*Офіційне інтернет-представництво Президента України* (<http://www.president.gov.ua>). – 2013. – 25.09).

Україна розпочала підготовку необхідної законодавчої та інституційної основи для імплементації майбутньої Угоди про асоціацію та зону вільної торгівлі з Європейським Союзом. Про це Президент України В. Янукович повідомив на презентації інвестиційних можливостей України в рамках VI Світового економічного симпозиуму в Нью-Йорку.

«Цей документ (Угода) – не просто декларація щодо започаткування якісно нового рівня відносин між Україною та ЄС. Для України це насамперед детальна програма перетворень в усіх сферах життя нашої держави відповідно до європейських стандартів, дорожня карта нашого зближення з Європейським Союзом, інструмент консолідації європейських цінностей», – сказав глава держави.

Він нагадав, що Україна йшла до створення відкритої економіки в сучасному глобалізованому світі впродовж усіх років своєї незалежності. Президент зазначив, що під час здійснення цієї роботи в країні сьогодні відбуваються безпрецедентні за масштабами й глибиною перетворення в усіх сферах суспільного життя. «Кардинально змінюється система судочинства, правоохоронна система, іде розбудова інститутів правової держави, покращуються умови роботи для бізнесу, модернізується енергетичний сектор», – підкреслив він.

Підписання Угоди під час саміту Східного партнерства у Вільнюсі 28–29 листопада 2013 р. В. Янукович назвав важливим підсумком розвитку України (*Офіційне інтернет-представництво Президента України* (<http://www.president.gov.ua>). – 2013. – 25.09).

Створення зони вільної торгівлі між Україною та Європейським Союзом збільшить європейський ринок майже на 7%. Про це заявив Президент України В. Янукович під час презентації інвестиційних

можливостей України в рамках VI Світового економічного симпозиуму в Нью-Йорку.

«Запровадження поглибленої і всеосяжної зони вільної торгівлі між Україною та ЄС, за оцінками експертів, збільшить ринок ЄС майже на 7 %, виробництво товарів і послуг в Європі – більше ніж на 1 %, експорт європейських товарів і послуг у світі – майже на 1 %», – зазначив глава держави. На думку Президента, Україна при цьому отримає шанс ще глибше розкрити свої переваги на світовому ринку. Зокрема, за його словами, країна має набагато меншу, порівняно з країнами ЄС, конкуренцію на внутрішньому ринку. В. Янукович також підкреслив, що Україна володіє висококваліфікованою робочою силою.

Крім того, глава держави зазначив, що Україна має розвинуту й конкурентоспроможну галузь сільського господарства, що демонструє стабільне зростання на рівні 5 % щорічно, а це удвічі більше, ніж у середньому в країнах ЄС. «Експорт продукції в галузі інформаційних технологій з України у 2013 р. становитиме близько 1,8 млрд дол. США. За цим показником наша країна входить до п'ятірки лідерів регіону Центральної та Східної Європи. Тому, очевидно, можливості інвестувати в Україну далеко не вичерпані», – сказав Президент (*Офіційне інтернет-представництво Президента України (<http://www.president.gov.ua>). – 2013. – 25.09*).

Президент України В. Янукович переконаний, що запровадження зони вільної торгівлі між Україною та Європейським Союзом допоможе процесу виходу Європи з економічної кризи.

«Я переконаний, що приєднання внутрішнього ринку України, її виробничих і сільськогосподарських потужностей до європейського економічного простору матиме істотний позитивний вплив на загальноєвропейську економічну ситуацію і допоможе процесу виходу Європи з кризи», – сказав В. Янукович під час презентації інвестиційних можливостей України в рамках VI Світового економічного симпозиуму в Нью-Йорку.

За його словами, ЗВТ з Євросоюзом зробить Україну частиною європейського ринку. «Ключовою складовою Угоди стане створення поглибленої та всеохоплюючої зони вільної торгівлі. Це робить нашу державу частиною європейського ринку, а відтак стимулюватиме продовження її якісної модернізації», – сказав Президент.

На думку глави держави, після запровадження зони вільної торгівлі з ЄС Україна стане більш зрозумілою і доступною для всіх партнерів та інвесторів, які працюють з країнами-членами Євросоюзу, оскільки відтепер національна економіка функціонуватиме за єдиними правилами й стандартами (*Офіційне інтернет-представництво Президента України (<http://www.president.gov.ua>). – 2013. – 25.09*).

Україна продовжує працювати над диверсифікацією постачання енергетичних ресурсів і прагне в майбутньому досягти енергетичної незалежності. Про це Президент України В. Янукович заявив під час спілкування з представниками ЗМІ в Нью-Йорку.

«Будувати економіку на власних енергетичних ресурсах чи на ресурсах, які ми будемо купувати на ринку за цінами, які будуть нас задовольняти. Питання енергетичної незалежності є для нас стратегічним», – наголосив глава держави.

Він зазначив, що Україна продовжує шукати можливості збільшення видобутку власного газу. «Ми зараз вже видобуваємо 21 млрд куб. газу, і поступово цей видобуток буде зростати», – додав він. За словами В. Януковича, у плани України входить разом зі світовими партнерами до 2017 р. збільшити видобуток газу. «Це наша мрія, яку ми хочемо здійснити», – сказав Президент (*Офіційне інтернет-представництво Президента України* (<http://www.president.gov.ua>). – 2013. – 25.09).

Вирішення питання ув'язнення Ю. Тимошенко дуже складне, а сама екс-прем'єр значно б полегшила справу, якби ходила на судові засідання. Про це Президент України В. Янукович заявив в інтерв'ю агенції Bloomberg, повідомляє ВВС Україна.

«Українське законодавство не дозволяє звільнити Ю. Тимошенко або послати її на лікування до Німеччини, крім того, вона очікує вироків у інших справах проти неї, – повідомив В. Янукович. – Питання Тимошенко дуже складне, але його вирішення було б простіше, аби вона відвідувала судові засідання, але пані Тимошенко відмовляється» (*Українська правда* (www.pravda.com.ua). – 2013. – 25.09).

Президент В. Янукович заявляє, що Україна виконала всі умови Міжнародного валютного фонду, крім однієї. Про це він сказав у інтерв'ю агентству Bloomberg.

Зокрема, В. Янукович повідомив, що він оптимістично налаштований щодо можливих домовленостей українського уряду та Міжнародного валютного фонду про виділення Україні кредиту в 14,3 млрд дол. При цьому Президент знову заявив, що виконання вимог МВФ про підвищення тарифів на побутовий газ з метою зниження бюджетних субсидій – «неприйнятно», і він шукає різні варіанти.

«Ми були в переговорах з МВФ всі ці чотири роки, і ми очікуємо, що МВФ буде, нарешті, готовий укласти договір. Ми виконали всі умови, за винятком однієї, якою є підвищення цін на газ для домашніх господарств. Там немає у нас варіантів для підвищення ціни. Коли може бути підписана угода – саме це запитання до МВФ. Ми готові замінити цю умову іншою та готові це обговорювати», – підсумував В. Янукович (*Українська правда*

(www.pravda.com.ua). – 2013. – 25.09).

Президент В. Янукович упевнений, що відносини з ЄС підуть на користь Митному союзу. Про це він заявив у інтерв'ю агентству Bloomberg.

Він висловив упевненість, що Україна «підпише угоду з ЄС, що зміцнить зв'язки». При цьому В. Янукович зазначив, що «основною проблемою у відносинах України з Росією завжди було використання російського газу Росією, щоб чинити тиск на Україну».

«Ми чуємо ці загрози та навіть деякі приниження з боку ЗМІ. Це не допоможе нашим відносинам, і що не прикрашає Росію в хорошому сенсі, – заявив він. – Наші відносини з ЄС підуть на користь Митному союзу. Україна є мостом між Росією і ЄС, і дуже важливо переконатися, що міст сильний і надійний. Діалог між Україною, Росією та ЄС з питань торгівлі можливий у найближчому майбутньому» (*Українська правда* (www.pravda.com.ua). – 2013. – 25.09).

Україна може приєднатися в середньому до 70 угод, які діють у Митному союзі. Про це заявив Прем'єр-міністр України М. Азаров під час зустрічі зі своїм білоруським колегою М. Мясниковичем в Астані.

«Ми плануємо активно брати участь у роботі, зокрема, ми готові розглянути та приєднатися майже до 70 угод, які діють у Митному союзі», – сказав М. Азаров (*Урядовий портал* (www.kmi.gov.ua). – 2013. – 25.09).

Прем'єр-міністр України М. Азаров під час свого робочого візиту до Астани зустрівся з головою уряду Російської Федерації Д. Медведєвим.

Сторони, зокрема, обмінялися думками щодо актуальних питань двосторонньої співпраці, співпраці України з країнами Митного союзу.

Прем'єр-міністр зазначив, що уряд України провів аналіз документів, які складають основу функціонування Митного союзу, і дійшов висновку, що до 70 з них Україна може приєднатися.

М. Азаров вкотре нагадав, що співробітництво з Митним союзом не є перешкодою для підписання Угоди про асоціацію з ЄС, водночас підписання Угоди з ЄС є перешкодою для налагодження співпраці з Митним союзом. «Я пропоную перейти від загальних міркувань “що заважає, а що не заважає” до практичного розгляду положень, які викликають суперечливі оцінки та стурбованість наших партнерів. Я за те, щоб знаходити спільну мову та реагувати на реальні загрози, коли вони є, а не на гіпотетичні», – наголосив М. Азаров.

Сторони висловили стурбованість тим, що у поточному році скоротився рівень двостороннього товарообігу майже на 20 %, або приблизно на 19 млрд дол. США. М. Азаров підкреслив, що скорочення відбулося, зокрема, за рахунок того, що Україна відмовилася від надмірних закупок

дорогого російського газу (*Урядовий портал (www.kmi.gov.ua)*). – 2013. – 25.09).

Угорщина підтримує євроінтеграційних рух України та готова надати максимальну підтримку в процесі підготовки до Вільнюського саміту та підписання Угоди про асоціацію між Україною та Європейським Союзом. На цьому наголосив віце-прем'єр-міністр Угорщини Ж. Шемйєн під час зустрічі з Прем'єр-міністром України М. Азаровим у Києві.

Глава українського уряду поінформував співрозмовників про хід підготовки до підписання Угоди про асоціацію України з ЄС. Він зазначив, що наша держава готується до важливої історичної події: «Ми зараз на порозі серйозного випробовування – підписання Угоди про асоціацію з Європейським Союзом, і підтримка Вашої держави для нас надзвичайно важлива».

Віце-прем'єр-міністр Угорщини Ж. Шемйєн запевнив М. Азарова у тому, що Україна може повністю розраховувати на підтримку Угорщини. «Угорщина абсолютно та постійно підтримує європейський рух України в напрямку євроінтеграції. Ми також підтримаємо Україну на саміті у Вільнюсі», – заявив віце-прем'єр-міністр Угорщини.

Глава українського уряду подякував своїм угорським колегам за цю позицію: «Нам надзвичайно приємно відзначити послідовну та принципову позицію угорської сторони щодо підтримки України у цьому процесі. Ця підтримка для нас дуже важлива і ми високо цінуємо дружнє сприяння Угорщини» (*Урядовий портал (www.kmi.gov.ua)*). – 2013. – 25.09).

До офіційного візиту Прем'єр-міністра України М. Азарова в Республіку Білорусь, який запланований на 7–8 жовтня цього року, Україна та Білорусь створюють експертну групу, яка проведе оцінку поточного стану торгово-економічних відносин і перспективи їх розвитку після запровадження зони вільної торгівлі між Україною та Євросоюзом. Відповідна домовленість була досягнута під час зустрічі прем'єр-міністрів України М. Азарова та Республіки Білорусь М. Мясниковича в Астані.

Білоруська сторона проявляє жвавий інтерес до процесів європейської інтеграції та нових умов торгового режиму, які будуть запроваджені з моменту утворення зони вільної торгівлі між Україною та ЄС (*Урядовий портал (www.kmi.gov.ua)*). – 2013. – 25.09).

Україна та Білорусь створюють транснаціональну корпорацію із виробництва складної сільськогосподарської техніки. Відповідна домовленість була досягнута під час зустрічі прем'єр-міністрів України

М. Азарова та Республіки Білорусь М. Мясниковича в Астані.

При цьому М. Азаров пообіцяв, що під час його офіційного візиту до Білорусі він включить до складу української делегації промисловців і фінансистів, які б могли взяти участь у цьому проекті. «В Україні із закордонними країнами існує близько 20-ти угод щодо зони вільної торгівлі, і жодна із них не викликає сумнівів і заперечень. Так само необхідно сприймати зону вільної торгівлі між Україною та ЄС. Це абсолютно не знижує рівень митного захисту. Ми його будемо знижувати впродовж досить тривалого періоду», – сказав М. Азаров.

У свою чергу прем'єр-міністр Білорусі М. Мясникович зазначив: «Я не хотів би, щоб в оцінках ЗВТ з ЄС звучали огульні судження. Необхідно бути прагматичними та обговорювати конкретні товарні позиції та вплив нової тарифної ситуації на режими торгівлі».

Білорусь, Казахстан та інші країни СНД проявляють інтерес до можливого укладання угоди про ЗВТ між Україною та ЄС. Це пов'язано з тим, що їхній бізнес хоче використовувати переваги, які такий режим буде давати, оскільки виробництво буде організовано в Україні та відповідно товари, які будуть вироблені, матимуть змогу безмитно потрапляти на європейський ринок (*Урядовий портал (www.kmi.gov.ua). – 2013. – 25.09*).

Перший віце-прем'єр-міністр України С. Арбузов під час зустрічі з керівниками китайських підприємств, банків і корпорацій закликав їх не обмежуватися проектами, здійснюваними з наданням кредитів під державні гарантії України.

«Закликаю вас прямо інвестувати в українську економіку, що на сьогодні дуже вигідно для всіх», – заявив він.

Перший віце-прем'єр-міністр пообіцяв, що уряд України створить найсприятливіші умови для роботи китайських корпорацій та капіталу на українському ринку. «Перспективним напрямком співпраці, на наш погляд, може стати партнерська участь китайських компаній у галузевих проектах електронної промисловості та зв'язку, готельного бізнесу, будівництва у великих містах і курортних зонах, створення міжнародних транспортних коридорів», – зазначив він.

С. Арбузов також підкреслив, що завдяки спільним зусиллям обох країн розпочато та успішно здійснюється масштабне фінансово-виробниче співробітництво: «Це, насамперед, стосується будівництва інфраструктурних об'єктів в Україні із залученням капіталу, технологій та устаткування з Китаю». За його словами, велике значення має початок реалізації пілотного проекту з організації швидкісного залізничного сполучення між аеропортом «Бориспіль» та Києвом. Не менш важливі й інші проекти – з будівництва електростанцій, модернізації українських шахт, спільного виробництва в Україні автомобілів, будівництва сучасних елеваторів, розвитку телекомунікаційної сфери.

Під час спілкування з китайськими підприємцями С. Арбузов запевнив,

що головним спільним завданням урядів України й Китайської Народної Республіки є створення максимально сприятливих умов для тісних контактів між представниками бізнесу, які дозволять підняти співпрацю на якісно новий рівень.

Після завершення зустрічі українська компанія ТОВ «Грінтек енерджі» і китайська компанія CNBM підписали в присутності першого віце-прем'єр-міністра Меморандум про співпрацю (*Урядовий портал (www.kmi.gov.ua). – 2013. – 25.09).*

На початку наступного року Міністерство доходів і зборів України планує презентувати громадськості публічний звіт про результати своєї діяльності за підсумками 2013 р.

Запровадження практики щорічних публічних звітів передбачено п'ятирічним Стратегічним планом розвитку відомства.

«Публічні звіти – це розповсюджена практика для державних відомств в усьому світі. Ми прагнемо, щоб робота Міністерства була максимально відкритою, прозорою та зрозумілою для громадян і бізнесу. Ми нічого не приховуємо. Для того, щоб наш публічний звіт дійсно відповідав на важливі для суспільства запитання, ми готові вислухати та врахувати пропозиції щодо його змісту», – зауважив міністр О. Клименко.

Долучитися до формування змісту публічного звіту Міністерства доходів і зборів мають можливість усі охочі за допомогою офіційного веб-порталу Міністерства, надсилаючи пропозиції за адресою gromada@minrd.gov.ua, а також сторінок у соціальних мережах Facebook та «ВКонтакте».

Нагадаємо, п'ятирічна Стратегія розвитку Міністерства доходів і зборів України була розроблена експертами відомства спільно з компанією PricewaterhouseCoopers. Визначено сім стратегічних напрямків роботи Міністерства, у тому числі, розвиток партнерських відносин з громадянами та бізнесом; надання високоякісних сервісів громадянам та бізнесу, впровадження нових електронних сервісів і вдосконалення існуючих послуг; сприяння розвитку міжнародної торгівлі, впровадження найкращих практик у світі митного регулювання; впровадження ефективних методів протидії корупції тощо (*Урядовий портал (www.kmi.gov.ua). – 2013. – 25.09).*

Міністр доходів і зборів України О. Клименко у складі української урядової делегації взяв участь у зустрічі з керівниками китайських підприємств, банків, корпорацій, яка відбулася 25 вересня 2013 р. у Пекіні.

Під час зустрічі йшлося про те, що український уряд зацікавлений у збільшенні обсягів товарообігу з Китаєм у комплексі з активізацією інвестиційного співробітництва. Одним із перспективних напрямів розвитку співробітництва може стати розширення присутності китайських компаній в Україні через відкриття офіційних представництв. Досвід у цьому плані вже

мають китайські корпорації Zhong Xing Telecommunication Equipment Co. Ltd (ZTE) та Huawei, представники яких були присутні на зустрічі.

О. Клименко запевнив, що уряд України проводить реформи, спрямовані на створення сприятливого інвестиційного клімату, комфортних, простих і зрозумілих умов для ведення бізнесу в нашій країні. Наприклад, забезпечений індивідуальний підхід до податкового супроводу великого бізнесу. У складі Міністерства доходів і зборів створений Центральний офіс для великих платників податків. За кожною компанією закріплений податковий асистент, який надає консультації, рекомендації, допомагає в оцінці ризиків.

За даними Міністерства доходів і зборів України, обсяг товарообігу з Китаєм займає друге місце серед 217 країн – торговельних партнерів України. Питома вага експортно-імпортних операцій з Китаєм становить 8 % загального товарообігу України.

Фахівці міністерства відзначають збільшення обсягів товарообігу в поточному році. За вісім місяців 2013 р. він склав уже 7,3 млрд дол., що на 16,6 %, або на 1 млрд дол. більше порівняно із січнем – серпнем 2012 р. За підсумками 2012 р. товарообіг між Україною та Китаєм становив 10 млрд дол. При цьому зовнішня торгівля між Україною та Китаєм у поточному році має тенденцію до зростання за рахунок збільшення обсягів як імпорту (на 9,2 %), так і експорту (на 46,4 %).

Основу експорту з України до Китаю становлять промислові й продовольчі товари, транспортні засоби та запасні частини. В Україні затребувані технологічна китайська продукція, техніка, товари легкої промисловості, прокат (*Урядовий портал (www.kmu.gov.ua). – 2013. – 25.09*).

ПОЛІТИКА

ВО «Батьківщина» провела нараду, присвячену питанню участі її кандидатів у депутати у перевиборах у «проблемних» округах 15 грудня. Про це повідомила прес-служба партії.

На нараді були присутні висуванці від «Батьківщини», які балотувались у скандальних округах на виборах 2012 р.: А. Корнацький (132 округ), Л. Даценко (197 округ), М. Булатецький (194 округ).

Не зміг бути присутнім В. Романюк (94 округ), який тепер переховується за кордоном від переслідування, яке у партії називають політичним.

Також «Батьківщина» підтримала Ю. Левченка від партії «Свобода» як кандидата у народні депутати по 223 виборчому округу, який у 2012 р. уже балотувався по ньому.

За підсумками наради були призначені керівники штабів, відповідальні за виборчу кампанію кандидатів у депутати від «Батьківщини».

Окрему увагу приділили питанню протидії адміністративному ресурсу, захисту результатів від спотворення та неможливості встановлення підсумків

виборів.

На засіданні було також прийнято рішення звернутися до міжнародних організацій з проханням направити міжнародних спостерігачів для спостереження за перебігом перевиборів (*Українська правда (www.pravda.com.ua)*. – 2013. – 25.09).

Питання про те, чи буде опозиція блокувати пленарне засідання Київської міської ради 2 жовтня, буде вирішуватися на рівні депутатів. Про це повідомила лідер фракції «БЮТ-Батьківщина» у Київській Т. Меліхова.

«Що стосується блокування, то ви прекрасно розумієте, що сил опозиційних депутатів Київської ради не вистачає, більшість у Київській на сьогоднішній день є провладною, – зазначила Т. Меліхова. – Тому рішення – блокувати або не блокувати – буде прийматися опозиційними політичними силами на рівні народних депутатів».

За її словами, ВО «Батьківщина» виявила ініціативу у відповідь на звернення киян, і 2 жовтня перед входом у будівлю Київської ради на Хрещатику організує загальні збори громадян. Відповідна заявка подана до КМДА.

Столична фракція УДАР не братиме участі в голосуванні на засіданні Київської ради 2 жовтня. Про це повідомив депутат А. Странніков. «На поточний момент ми вирішуємо питання стратегії, ще залишається тиждень. Зараз вирішується питання, реєструємося ми взагалі чи ні», – сказав він.

Водночас А. Ілленко (фракція ВО «Свобода») повідомив, що «свободівці» будуть «продовжувати всіма способами перешкоджати роботі нелегітимної Київської ради». «Власне, ми не відмовлялися від своїх планів. Під час мітингу ми будемо продовжувати різними методами протистояти узурпації влади в Києві і в жодному разі не звернемо свою активну діяльність», – сказав він. При цьому депутат дав зрозуміти, що «свободівці» не відмовляться і від блокування роботи Київської ради безпосередньо в сесійній залі.

Згідно з розпорядженням Г. Гереги, пленарне засідання Київської ради призначено на 10:00 ранку 2 жовтня в залі засідань Київської ради на четвертому поверсі (*Українська правда (www.pravda.com.ua)*. – 2013. – 25.09).

«Екс-прем'єр-міністр України Ю. Тимошенко может выйти на свободу и вернуться в политику перед подписанием Соглашения об ассоциации с Евросоюзом», – заявила в интервью корреспонденту ИА REGNUM в Киеве народный депутат Украины от партии «Батьківщина» Л. Денисова.

«Соответствующий проект договора уже передан представителями Евросоюза Президенту Украины В. Януковичу, в нем указаны пункты о лечении и полной реабилитации экс-премьера-министра Ю. Тимошенко. Я думаю, В. Янукович подпишет этот договор, и Юлия Владимировна все-таки

будет реабилитирована буквально в ближайшее время, и сможет получить лечение, так необходимое для ее здоровья», – заявила Л. Денисова.

Кроме того, политик отметила, что В. Янукович своим поведением дает понять, что главным конкурентом для себя на президентских выборах 2015 г. считает именно экс-премьера. Косвенно это доказывает, что нынешних лидеров оппозиции он не воспринимает как достойных соперников. «На сегодня нет никаких юридических преград для отправки Ю. Тимошенко на лечение за границу. Есть одна преграда – это страх Януковича перед основным и главным противником этого режима в стране. Это Ю. Тимошенко», – подчеркнула Л. Денисова (*Четверта влада* (<http://4vlada.net>). – 2013. – 25.09).

Сотрудники избирательных штабов на парламентских выборах 2012 г. партии УДАР начали всеукраинскую кампанию по сбору подписей с требованием партийному руководству выплатить задолженности по зарплате сотрудникам штабов, агитаторам, наблюдателям и членам избиркомов. Об этом на пресс-конференции сообщили сотрудники штабов УДАРа.

По словам руководителя штаба округа № 56 (Макеевка, Донецкая область) В. Воликова, только в его округе задолженность по зарплате составляет 135 тыс. грн. «Мы все работали на парламентских выборах 2012 г., нам не заплатили за нашу работу», – сказал он, добавив, что кампания «Держи УДАР!» продолжится до момента полного погашения задолженности.

Замглавы штаба округа № 187 (Хмельницкий) Н. Бенюк сообщила, что письма на имя В. Кличко остались без ответа. «Единственная партия, которая массово “кинула” своих сотрудников – это УДАР», – добавил начальник штаба округа № 194 (Черкассы) А. Безпрозванный.

По его словам, по Черкасской обл. задолженность руководства УДАРа перед своими сотрудниками составляет более 1,2 млн грн. Все деньги были выплачены только в Черновицкой, Закарпатской, Запорожской, Львовской и Киевской областях, а также в Киеве, отметил А. Безпрозванный.

Руководитель агитационного отдела штаба № 188 (Хмельницкий) А. Богданов подчеркнул, что обманутые сотрудники требуют, чтобы В. Кличко лично возглавил контрольно-ревизионную комиссию и провел ревизию по каждому округу (*РБК-Україна* (<http://www.rbc.ua>). – 2013. – 25.09).

ЕКОНОМІКА

На 90 % основи технічних регламентів Європейського та Митного союзів співпадають. Про це заявив урядовий уповноважений з питань співпраці із Росією, державами-учасниками СНД, Євразійського

економічного співтовариства та іншими регіональними об'єднаннями В. Мунтіян, якого цитує прес-служба Мінекономрозвитку.

«Україною прийняте рішення, воно погоджено безпосередньо з Євразійською комісією. Нами зараз складені листи, погоджені графіки та йде збір необхідної інформації на перспективу, бізнес-планів, які саме товарні групи, яка продукція планується до постачання на територію Митного союзу, а також відповідність цієї продукції технічним регламентам цієї митної території, – зазначив він. – Ця робота, зокрема, передбачена підписаним меморандумом про співробітництво у сфері технічного регулювання. І у відповідності з цим ми проводимо перемовини, консультації та засідання експертних груп».

За його словами, українськими експертами був проведений ретельний аналіз, який показав, що на 90 % основа техрегламентів ЄС і Митного союзу співпадає, проте є й відмінності. «Євразійська комісія згодна, що Україна може приєднатись до регламентів Митного союзу як на альтернативній, так і безальтернативній основі», – уточнив він.

«Мінекономрозвитку разом з іншими центральними органами виконавчої влади здійснює відповідні розрахунки та розробляє механізми для реалізації даного сценарію. Українська сторона також запропонувала варіант угоди щодо взаємного визнання результатів оцінки відповідності продукції технічним регламентам, – зазначив чиновник. – Але хочу зазначити: Україна виходить насамперед з того, щоб її національні регламенти та стандарти якнайкраще забезпечували безпеку громадян і навколишнього середовища, тобто ми не дивимось, на, так би мовити, “політичне забарвлення” техрегламентів» (*Економічна правда* (<http://www.epravda.com.ua>). – 2013. – 25.09).

Міжнародне рейтингове агентство Moody's Investors Service знизило рейтинги 11 українських банків до рівня Caа1. Про це йдеться в повідомленні агентства, розміщеному на корпоративному сайті, передає УНІАН.

Крім того, агентство розглядає можливість подальшого зниження рейтингів 13 банків і однієї лізингової компанії слідом за зниженням рейтингів України до рівня Caа1 з В3 через низьку ліквідність української банківської системи та серйозного тиску на державні резерви, обумовленого попитом населення на валюту та необхідністю здійснити значні боргові виплати до кінця 2014 р.

«Moody's знизив базові кредитні оцінки десяти банків і знизив боргові та депозитні рейтинги, у тому числі за національною шкалою, 11 банків і однієї лізингової компанії. Крім того, Moody's розглядає можливість подальшого зниження боргових рейтингів, у тому числі за національною шкалою, 13 банків і однієї лізингової компанії», – ідеться в повідомленні агентства.

Як зазначається, ідеться про зниження рейтингів таких банків, як Ощадбанк, «Приватбанк», «Райффайзен банк Аваль», «Укресімбанк»,

«Промінвестбанк», Ощадбанк Росії (українська філія), «ПУМБ», «Банк Фінанси та Кредит», «ОТР банк», «VAB банк», банк «Південний», банк «Кредит Дніпро», «Укрінбанк» і лізингова компанія «Райффайзен лізинг Аваль» (*Економічна правда* (<http://www.epravda.com.ua>). – 2013. – 25.09).

Після початку функціонування зони вільної торгівлі між Україною та Євросоюзом усі українські товари, що поставляються на ринок країн Митного союзу, перевірятимуться на кордоні. Про це заявив директор Департаменту розвитку інтеграції Євразійської економічної комісії – наднаціонального органу МС і ЄП В. Спаський, повідомляє УНІАН.

«Це не торговельна війна, а робота за правилами. Якщо ми сьогодні вважаємо, що зона ризику з українськими товарами відносна невисока, то коли ви будете в Європі, режим буде абсолютно іншим – перевірятиметься все. Спокуса у Європи прогнати свою продукцію через Україну з нульовим митом велика», – сказав він.

В. Спаський на прикладі поставок курятини пояснив ризики для ринку Митного союзу. Він зазначив, що Україна дістане право експортувати в ЄС 20 тис. т м'яса курки, але при цьому зобов'язується купити 10 тис. т з Європи.

При цьому він повідомив, що ЄС з початку цього року поставив до Росії 37 тис. т курятини з митом 20 %, Україна, у свою чергу, поставила такий самий обсяг цього продукту з «нульовим» митом. Торік Україна поставила до РФ 55 тис. т курятини на 112 млн дол., зазначив він (*Економічна правда* (<http://www.epravda.com.ua>). – 2013. – 25.09).

Станом на 1 вересня 2013 р. заборгованість по зарплаті в Україні становила 982,9 млн грн, що на 0,3 % або 2,46 млн грн менше у порівнянні з 1 серпня цього року. Про це повідомляє УНН, посилаючись на Державну службу статистики.

Згідно з повідомленням Держстату, економічно активні підприємства станом на 1 вересня заборгували своїм працівникам більше 533 млн грн, що становить 54,2 % від загальної заборгованості по Україні.

При цьому підприємства-банкрути не виплатили 399,4 млн грн заробітної плати, що становить 40,7 % від загального боргу, а борг економічно неактивних підприємств становить на 1 вересня – 50,46 млн грн. Зокрема, за інформацією відомства, найбільшими боржниками по заробітній платі є підприємства промислової галузі – 461,8 млн грн, а також транспортної, поштової, кур'єрської діяльності та складського господарства, які не виплатили станом на 1 вересня 229,1 млн грн.

Якщо брати у регіональному розрізі, то найбільше невиключеної зарплати у Донецькій – 154,89 млн грн та Київській областях – 151,4 млн грн.

Найменшу заборгованість мають такі області як Чернівецька – 59 тис. грн, Рівненська – 729 тис. грн, Волинська – 3,1 млн грн (*Реальна економіка*

(<http://real-economy.com.ua>). – 2013. – 25.09).

За вісім місяців цього року обсяги перевезень вантажів між Україною та ЄС зросли порівняно з минулорічним періодом на 2 %, з країнами Митного союзу зменшилися на 9,2 %. Про це повідомляє прес-служба Укрзалізниці.

Загалом, перевезень вантажів до країн ЄС становили за цей час 29,74 млн т.

Більшу частку обсягів становили експортні перевезення – 26,678 млн т (на 1,2 % менше, ніж роком раніше), тоді як імпортні перевезення – 2,369 млн т (на 21,8 % більше).

Водночас загальний обсяг перевезень вантажів між Україною і країнами МС за вісім місяців становив 63,56 млн т. Зокрема, обсяги перевезень з Російською Федерацією становили 2,099 млн т (на 5,8 % менше від минулого року); з Білоруссю – 6,35 млн т (на 14,6 % більше), з Казахстаном – 5,109 млн т (на 44,2 % менше).

Більшу частку обсягів вантажоперевезень з МС становлять експортні перевезення – 28,38 млн т (на 3,8 % більше), імпортні перевезення – 15 млн т (на 7,5 % менше).

Обсяги вантажів з країн МС, що перевозились транзитом територією України, становили 20,173 млн т (на 23,7 % менше).

У компанії заявили, що готові збільшувати обсяги вантажних перевезень як з країнами Європейського, так і Митного союзу, адже інфраструктурний потенціал залізниць України має можливість перевозити на 10–50 % більше.

«На прикордонних і передавальних залізничних пунктах, що межують з країнами Митного союзу, потужності залізниці задіяні від 50 до 90 % – тож є потенціал для збільшення обсягів пропуску вантажів», – зазначають в Укрзалізниці (*Реальна економіка (<http://real-economy.com.ua>). – 2013. – 25.09).*

За січень – серпень поточного року в Україні вироблено 1 млрд кВт/год електроенергії з відновлюваних джерел. Про це в рамках XI Міжнародного форуму «Паливно-енергетичний комплекс України: сьогодні та майбутнє» сказав голова Державного агентства з енергоефективності та енергозбереження М. Пашкевич, повідомляє «Українська енергетика».

«За вісім місяців поточного року з відновлюваних джерел енергії вироблено більше 1 млрд кВт/год. Темпи розвитку відновлюваної енергетики в Україні випереджають темпи розвитку відновлюваної енергетики в Німеччині на початку дії “зеленого” тарифу», – зазначив М. Пашкевич. При цьому він висловив впевненість, що «темпи розвитку встановлених потужностей на сьогодні гарантують те, що на кінець року вже буде встановлений перший ГВт електричної енергії з відновлюваних джерел». На його думку, це настільки випереджає очікувані прогнози стратегії розвитку

відновлювальної енергетики, «що вона вже застаріла» (*Реальна економіка* (<http://real-economy.com.ua>). – 2013. – 25.09).

ЕКОНОМІКА УКРАЇНИ В КОНТЕКСТІ

СВІТОВИХ КРИЗОВИХ ТЕНДЕНЦІЙ

Україна продовжує демонструвати худшіє среди стран СНГ показателі роста ВВП і розвитку промисловості.

ВВП України в январі – юліє понизився на 1,3 % в порівнянні з аналогічним періодом 2012 г. Це худший результат по итогам второго квартала среди всех стран СНГ. Об этом сообщает Государственная служба статистики (Госстат).

По данным Госстата, самый высокий уровень роста экономики в январі – юліє 2013 г. отмечен в Туркменистане – 9,7 %. В тройку лидеров также вошли Узбекистан (8 %), Киргизстан (7,8 %). Самые низкие показатели роста ВВП у России – 1,4 % (январь – июнь 2013 г. к январю – июню 2012 г.) и Беларуси – 1,4 %.

Ситуация с промисловістю в Україні также была худшей среди стран СНГ – в январі – юніє 2013 г. был спад на 5,3 % (по сравнению с аналогічним періодом прошлого года). Киргизия продемонстрировала рост на 16,2 %, Узбекистан – на 8,2 %, Армения – 6,7 %. Спад промисловості зафіксован также в Беларуси – на 4,5 %.

При этом по результатам января – юліє в Україні была минимальная инфляция – 0,1 % (к декабрю 2012 г.). Максимальные значения показали Беларусь (8 %) и Россия (4,4 %) (*Четверта влада* (<http://4vlada.net>). – 2013. – 25.09).

Кредитные дефолтные свопы (страховка от дефолта) для Украины резко выросли в цене, превысив отметку в 1000 базовых пунктов. Об этом сообщает The Wall Street Journal. Данный показатель означает, что инвесторы оценивают риск дефолта страны в 10 %. Свопы выросли на фоне решения рейтингового агентства Moody's понизить кредитный рейтинг Украины до Саа1. Облигации Киева давно уже считаются «мусорными», однако это значение говорит по терминологии Moody's об «очень высоком риске».

Причиною понижения рейтинга была названа сложная ситуация с государственными финансами страны. В 2014 г. Киеву предстоит погасить около 10 млрд дол. внешнего долга, но в условиях экономического кризиса страна может и не найти таких денег.

В последние несколько месяцев Украина продолжает продавать доллары из своих валютных резервов, чтобы уберечь гривну от обвала, напоминает Lenta.ru.

Последние два квартала текущего года ВВП страны стабильно понижался.

В январе – марте он упал на 1,1 % к тому же периоду прошлого года, а в апреле – июне снижение составило 1,3 % (*Четверта влада (http://4vlada.net). – 2013. – 25.09).*

Грядущие три года будут сложными для партнеров России по Таможенному союзу и других соседей – падение спроса со стороны ЕС и России может спровоцировать кризис в Украине и Беларуси, говорится в прогнозе социально-экономического развития на 2014–2016 гг., презентованном Минэкономразвития РФ.

Российские чиновники прочат Киеву и Минску ослабление потребительского бума, уход капитала и ощутимое падение национальных валют.

По мнению министерства РФ, экономическая ситуация в Украине будет непростой в грядущие три года.

Одним из ключевых рисков экономики Украины россияне назвали растущий дефицит текущего счета. Так, после первого квартала отрицательное сальдо счета текущих операций дошло до 2,2 млрд дол. «В условиях увеличения дефицита текущего счета поддержка фиксированного обменного курса гривны усиливает давление на постепенно снижающиеся валютные резервы, что может привести к ослаблению курса гривны в оставшиеся месяцы 2013 г.», – полагают авторы документа.

Вероятное падение цены гривны вместе с двукратным сокращением Национальным банком Украины учетной ставки до уровня 6,5 % может спровоцировать возвращение инфляционного тренда. «Восстановление экономического роста начнется не ранее 2014 г. и будет поддерживаться улучшением внешнего спроса, а также ослаблением обменного курса гривны и ростом конкурентоспособности экспорта», – уверены российские чиновники.

Серьезные риски, с точки зрения авторов документа, провоцируют финансовая и политическая нестабильность на Украине. «Ввиду затянувшегося кризиса банковского сектора и сохраняющихся проблем кредитования, а также на фоне не очень благоприятной бизнес-среды динамика инвестиционного спроса может оставаться слабой или даже негативной вплоть до 2015 г. В то же время начавшееся ослабление денежной политики может стать фактором ускорения роста инвестиций», – указано в прогнозе.

В то же время Беларуси россияне прочат возможное повторение кризиса 2011 г. с резким обвалом белорусского рубля в 2014 г. (*Finance.ua (http://news.finance.ua). – 2013. – 25.09).*

«Газпром» не видит причины разрешать Словакии реэкспорт газа в Украину.

В пресс-службе «Газпрома» 24 сентября заявили, что Словакия должна

обеспечивать транзит российского газа по своей территории четко в соответствии с контрактом, который не предусматривает реэкспорт газа. А источник в компании сказал, что просить у монополии разрешения на реэкспорт бессмысленно. «Нет ни одной причины, зачем нам нужно на это соглашаться», – отметили в монополии.

В Минэнергоугля Украины ситуацию не комментируют, но источник в «Укртрансгазе» пояснил, что никаких технических препятствий для того, чтобы начать импорт газа из Словакии, не существует.

«Но, к сожалению, нам до сих пор не удалось решить вопрос политически. Словакия находится под влиянием “Газпрома”, и прежде всего – финансовым», – отметил источник. По его мнению, ситуация, возможно, улучшится после подписания Соглашения об ассоциации с Евросоюзом, в результате чего Брюссель может усилить давление на Словакию. Ранее еврокомиссар по вопросам энергетики Г. Эттингер заявлял, что проблема может быть решена к зиме (*Четверта влада (<http://4vlada.net>). – 2013. – 25.09*).

Уповільнення економіки Росії пов'язане з вичерпанням потенціалу наявної нині моделі зростання. Так вважають експерти Standard&Poor's, повідомляють «Вести».

У доповіді S&P зазначається, що зростання ВВП Росії за підсумками поточного року сповільниться до 2 %, у порівнянні з 3,4 % в 2012 р. та 4,3 % у 2011 р.

«Однією з причин зниження росту ВВП є те, що погіршення економічної ситуації в євроні та інших країнах обумовлює зниження попиту на російський експорт, особливо нафту, газ та інші сировинні товари», – зазначають аналітики компанії. При цьому вони додають, що російська економіка «відчуває дефіцит інвестицій у нові виробничі потужності значної за розміром видобувної промисловості».

Крім того експерти відзначають, що на зростанні економіки Росії негативно позначається відтік приватного капіталу, який досягає доволі значних розмірів.

У доповіді також говориться про поступове ослаблення економіки. Зокрема, з 2012 р. спостерігається зростання інфляції. За підсумками першого півріччя 2013 р. інфляція становила в середньому 7,1 %, що набагато вище за цільове значення, встановлене Банком Росії (5–6 % у 2013 р.).

Водночас рівень безробіття (5,3 % у липні 2013 р.) залишався рекордно низьким. «Ці фактори, а також скорочення профіциту торговельного балансу дозволяють зробити висновок про те, що російська економіка працює майже на межі свого потенціалу», – вважають експерти S&P.

На їхню думку, щоб відновити ріст російська економіка потребує покращення ділового клімату (*Реальна економіка (<http://real-economy.com.ua>). – 2013. – 25.09*).

Сполучені Штати можуть виявитися банкрутом вже 17 жовтня, якщо терміново не приймуть закон про підвищення рівня державного боргу.

З таким попередженням виступив міністр фінансів США Д. Лью в оприлюдненому листі лідерам американського Конгресу, повідомляє УНН з посиленням на іноземні ЗМІ. «Якщо уряд в кінцевому підсумку не зможе платити за своїми рахунками, це призведе до катастрофи», – заявив глава мінфіну. За його словами, наслідки для США на цей раз будуть більш важкими, ніж у 2001 р., коли аналогічна ситуація викликала зниження їх кредитного рейтингу.

Д. Лью закликав конгресменів діяти швидко, щоб підвищити борговий ліміт нації, котрий нині становить 16,7 трлн дол.

Як відомо, уряд США наблизився до кордону боргової стелі у травні, але раніше йому вдавалося уникати дефолту завдяки екстремим способам управління коштами.

Раніше Міністерство фінансів попереджало, що ці способи управління грошима вичерпають себе до середини жовтня, залишивши на рахунках казначейства близько 50 млрд дол. (*Реальна економіка (<http://real-economy.com.ua>). – 2013. – 25.09*).

Крупнейшие 42 банка Евросоюза нуждаются в дополнительных 70,4 млрд евро (95 млрд дол.) капитала, чтобы соответствовать новым правилам, которые полностью вступят в силу в 2019 г., сообщил банковский контролер блока.

Рынки и регуляторы давят на банки, требуя от них быстрее приводить капиталы в соответствие с новым мировым соглашением Базель III, чтобы развеять сомнения в том, что они способны процветать, и поощрить инвесторов к покупке их облигаций и акций.

По оценкам Европейской службы банковского надзора (ЕВА) к концу 2012 г. нехватка капитала у 42 банков сократилась на 29,1 млрд евро по сравнению с исследованием, проведенным шесть месяцев назад.

Базель устанавливает, что банки должны иметь капитал, примерно в три раза превышающий их капитал до финансового кризиса 2007–2009 гг., во время которого многие банки с нехваткой средств пришлось спасать с помощью денег налогоплательщиков.

Соглашение требует, чтобы банки имели «буфер» для основного капитала в размере не менее 7 % от их рискованных активов к январю 2019 г.

Согласно Базелю III, банки также должны иметь отдельные страховые резервы для денег и госдолга к 2019 г., известные как коэффициент покрытия ликвидности, что позволит им переживать рыночные потрясения. Эти правила применяются ко всем банкам, но, в основном, направлены на крупные мировые банки.

ЕВА сообщила, что к декабрю прошлого года ведущие 42 банка уже имели больше ликвидности, чем им потребуется к 2019 г. В Великобритании крупные банки поощряют к тому, чтобы избавиться от части избыточной ликвидности посредством выдачи кредитов, и тем самым помочь экономике.

Однако нехватка ликвидности в размере 225 млрд евро сохраняется среди оставшихся 128 небольших, более национально-ориентированных банков из тех 170, которые исследовало ЕВА.

Третий элемент соглашения Базель III – это соотношение собственных и заемных средств банка, которое должно составлять 3 % с 2018 г. Это означает, что банки должны удерживать капитал, эквивалентный по меньшей мере 3 % их общих активов, не взвешенных по риску.

Регуляторы в Великобритании жестко требуют, чтобы британские банки достигли этого показателя как можно быстрее.

ЕВА сообщила, что к декабрю прошлого года среднее соотношение собственных и заемных средств у 40 крупнейших банков, которые она исследовала, составляло 2,9 %, при этом 58 % из них достигли 3-процентного предела.

Совокупная нехватка капитала в тех банках, которые не достигли 3-процентного ориентира, составляла 106,6 млрд евро.

Позже в этом году ЕВА и Европейский центробанк проведут проверку состояния банков, что, как ожидается, покажет нехватку капитала, которую будет необходимо ликвидировать (*Минфин (<http://minfin.com.ua>). – 2013. – 25.09*).